

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Daňová a účetní specifika jednotlivých právních
forem podnikání**

**Tax and accounting specifics of individual legal
forms of business**

Alena Kadeřábková

Plzeň 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne: 24.4.2022

v. r. Alena Kadeřábková

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala paní Ing. Lucii Vallišové, Ph.D., za cenné rady, odborné vedení kvalifikační práce a čas, který této práci věnovala. Zároveň velké poděkování patří mé rodině, která mě během celého studia podporovala.

Obsah

Úvod	6
1 Cíl a metodika	7
2 Úvod do podnikatelského prostředí	8
2.1 Podnikatel, podnik a podnikání.....	9
2.2 Registrace k daním.....	11
2.3 Evidence podnikatelské činnosti.....	17
2.3.1 Účetnictví.....	17
2.3.2 Daňová evidence.....	18
2.4 Výdaje paušálem.....	18
2.5 Paušální daň.....	19
3 Typy podnikatelských subjektů.....	20
3.1 Specifikace fyzické osoby – OSVČ.....	20
3.2 Živnostenské podnikání.....	21
3.2.1 Ohlašovací živnosti.....	27
3.2.2 Koncesovaná živnost.....	29
3.3 Obchodní korporace.....	30
3.3.1 Specifikace právnické osoby.....	30
3.3.2 Veřejná obchodní společnost.....	36
3.3.3 Komanditní společnost.....	39
3.3.4 Akciová společnost.....	41
3.3.5 Společnost s ručením omezeným.....	45
3.3.6 Družstvo.....	48
4 Celkové srovnání jednotlivých právních forem podnikání.....	50
4.1 Osobní společnosti.....	50

4.2	Kapitálové společnosti	52
5	Způsoby transformace FO na PO	54
5.1	Výhody a nevýhody právnických osob oproti osobám fyzickým.....	54
5.2	Převod prodejem jednotlivých částí majetku	55
5.3	Převod vkladem obchodního závodu	56
5.4	Převod vkladem jednotlivých částí majetku	58
6	Porovnání účetní a daňové problematiky právních forem v rámci EU.....	60
6.1	Maďarská republika	60
6.2	Spolková republika Německo	61
6.3	Španělské království.....	62
	Závěr	64
	Seznam použitých zdrojů	66
	Seznam obrázků	70
	Seznam použitých zkratk	71
	Seznam příloh.....	72
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Bakalářská práce je zpracovávána na téma daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání. Podnikání je stálým tématem nejen v České republice, ale i celosvětově. Pro všechny začínající i stálé podnikatele, je důležité se v této problematice orientovat. V počátcích si zvolit správnou právní formu podnikání. Každá z těchto forem má své specifické parametry, které je zapotřebí chápat. Nelze opomenout ani daně a účetnictví, které jsou svázány jak s každodenním životem, tak i s podnikáním. U každého typu či formy podnikání je tato problematika specifická a odlišná.

V České republice je možnost zahájit a vést podnikání ve formě fyzické osoby, přesněji OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná, nebo jako osoba právnická. Problematika je upravována pomocí právních legislativ a zákonů. Z obsahového hlediska je tato práce složena z několika teoretických částí. Každá část si klade za cíl analyzovat a charakterizovat terminologii, která je spojena s problematikou podnikání.

V první polovině práce autorka uvádí do problematiky, která se týká podnikání včetně terminologie a typických daní, jež se mohou k tomuto tématu vázat. Dále se obsah práce zaměřuje na charakteristiku základních termínů, které jsou spojené s fyzickou a právnickou osobou. Druhá polovina práce se věnuje komparaci druhů právnických osob, včetně porovnání základní účetní a daňové problematiky. Podstatou této části práce je shrnutí základních rozdílů mezi obchodními společnostmi. V neposlední řadě práce popisuje způsoby přeměn fyzické osoby na osobu právnickou, včetně vysvětlení daňové a účetní problematiky s tím související. Dále kvalifikační práce zpracovává problematiku obchodních společností v rámci evropské unie u tří vybraných členských států.

V závěru práce dojde ke komparaci zjištěných údajů a celkovému shrnutí tématu.

1 Cíl a metodika

Kvalifikační práce má za cíl provést rešerši odborných zdrojů, spojených s danou problematikou. Prvotní literární rešerše umožnila sestavit obsah bakalářské práce a shromáždit zdroje umožňující kvalitní zpracování řešené problematiky. Zpracování těchto zdrojů napomohlo lépe pochopit řešenou problematiku a současně zlepšit orientaci v legislativě upravující podnikání v ČR.

Obsah kvalifikační práce lze rozdělit do několika částí. Náplní této práce je dosažení několika cílů, které jsou popsány níže. První část má za cíl popsat úvod do podnikatelského prostředí a vysvětlit terminologii, která s tímto tématem souvisí. Autorka chce zároveň uvést do problematiky podnikání, jaké konkrétní daně se k provozu podnikání mohou vázat či jaké nástroje lze použít k evidenci podnikatelské činnosti.

Za pomoci rešerši literárních zdrojů je sestaven druhý pilíř práce. Tato část charakterizuje veškeré podstatné náležitosti, které podnikatel musí znát, jestliže se chce správně rozhodnout mezi podnikatelskou formou fyzické a právnické osoby. Zásadní součástí a cílem tohoto úseku je popis forem podnikání a deskripce specifík týkajících se výpočtu daní z příjmů.

Jedním z hlavních cílů této kvalifikační práce je komparace druhů právnických subjektů, včetně porovnání daňových a účetních specifík, které souvisí s činností podniku. Druhým hlavním cílem je popsat možné přeměny podnikatele z fyzické osoby na osobu právnickou. Tyto hlavní cíle jsou popsány v samotném jádru práce, které lze označit jako část třetí.

Čtvrtým pilířem této práce je komparace nejpoužívanějších a nejoblíbenějších forem podnikání ve vybraných evropských zemích oproti formám v České republice. Zde je popsána problematika forem podnikání a atributy daně právnických osob v zahraničí, s tím spojená základní účetní problematika, což je i cílem čtvrté kapitoly.

2 Úvod do podnikatelského prostředí

Podnikání je hlavním faktorem ekonomického rozvoje každého státu. Je to zdroj hospodářského růstu a podporuje se tak vznik nových pracovních míst. A proto aby se ekonomice dařilo, stát dané země podporuje podnikatelské prostředí, zejména střední a malé podniky. Tato problematika se hojně řeší jak na úrovni státu, tak i na úrovni Evropské unie. Podnikatelé mohou dostávat dotace a granty na rozvoj podnikání, pokud pro ně splní dané podmínky.

Konkrétně v České republice je podnikání podporováno pomocí několika klíčových činností jako jsou například zvýhodněné úvěry, podpora Startup podniků a podnikatelské inkubátory. (Halgašová, Ircingová, Krechovská, Polívka & Tluchoř, 2014)

Dotiční programy z Evropské unie – V současné době je v Evropské unii program pro malé a střední podniky s názvem The Single market program, volně přeloženo jako Program pro jednotný trh. Tento program je dotován částkou 4,2 miliardy eur a trvá v období od 2021 – 2027. Cíle tohoto programu jsou posílení a zotavení evropského trhu po pandemii Covid-19, dále zajištění vyšší úrovně ochrany spotřebitele a bezpečnost výrobků. Jak již bylo zmíněno tento dotační balíček mohou využít jak střední, tak malí podnikatelé, aby mohli posílit konkurenceschopnost oproti větším podnikům, které pandemie tolik nepoškodila. (Evropská komise, 2021)

Zvýhodněné úvěry – Pro malé, střední i velké podniky v současné době existují možnosti sjednat si úvěr s nulovou či zvýhodněnou úrokovou sazbou. Národní rozvojová banka nabízí program ENERGA pro pražské firmy k financování projektů zaměřených na úsporu energie. Jedná se o program pro všechny typy velikostí podniků. (Národní rozvojová banka, 2021)

Startup pro podniky – Termín startup podnik je firma, která v daném odvětví začíná s podnikáním a shání investice na rozjezd. V České republice podporuje tyto začínající podniky mnoho internetových stránek, jednou z nich je například CzechInvest. Tato stránka spadá pod správu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. CzechInvest poskytuje služby jak pro investory, tak pro startupy, ale také pro malé a střední podnikatele. Tato stránka shromažďuje informace o tom, jak proniknout na zahraniční trh a rozvíjet byznys, co dělat, jestli chce podnikatel zažádat o dotace nebo jak sehnat partnery pro podnikání. (CZECHINVEST.CZ, 2021)

2.1 Podnikatel, podnik a podnikání

V různých literaturách je možné se setkat s více definicemi pro pojmy podnik, podnikatel nebo podnikání. Každý autor tyto termíny popisuje jinak a z jiného hlediska (sociálního nebo ekonomického), ale v závěrech se shodují.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen Živnostenský zákon), který tuto podnikatelskou oblast spravuje, definuje podnikání takto: „*Soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) V definicích se lze setkat s termíny jako jsou například soustavnost, zodpovědnost, vlastní jméno a dosažení zisku (Ondřej, 2019).

Soustavnost – Tato definice vyjadřuje, že určitá podnikatelská činnost je vykonávána pravidelně a opakuje se. Celkově tato činnost není považována za jednorázovou či příležitostnou práci. O výjimku se jedná tehdy, pokud je podnikání provozováno sezonně. (Halgašová et al., 2014; Srpová & Řehoř, 2010)

Samostatnost – Pokud se jedná o fyzickou osobu (OSVČ), která danou činnost vykonává, o podnikání může rozhodovat osobně. Jestliže je podnikatel právnická osoba, rozhodování je přenecháno zvoleným orgánům ve společnosti. V obchodních společnostech se jedná například o valnou hromadu. (Halgašová et al., 2014; Srpová & Řehoř, 2010)

Zodpovědnost – Za veškeré riziko a za výsledky s tím spojené nese podnikatel odpovědnost. A to ať už se jedná o OSVČ nebo právnickou osobu, tuto roli nelze přenést na jinou osobu. (Halgašová et al., 2014; Srpová & Řehoř, 2010)

Vlastní jméno – Nelze podnikat na jméno někoho jiného. Pokud se jedná o právnickou osobu veškeré podnikatelské a právní kroky musí být vedeny na jméno podnikatele. Tedy na jméno, které je uvedeno ve veřejném rejstříku, nebo také pod názvem firmy. Jedná-li se o fyzickou osobu, veškeré akce jsou vedeny na jméno a příjmení podnikatele. (Halgašová et al., 2014; Srpová & Řehoř, 2010)

Dosažení zisku – Veškeré podnikatelské kroky musí být vedeny k určitému cíli. Proto, pokud si podnikatel stanoví jako hlavní cíl podnikání dosažení zisku, veškeré kroky musí být vedeny tímto směrem. Zároveň musí být uvedeno, jak bude zisku dosaženo a k čemu bude ve výsledku použit. (Halgašová et al., 2014; Srpová & Řehoř, 2010)

Dále dle Taušl Procházkové a Horové (2011), je možné na podnikání nahlížet také jako na „*příležitost ke sledování nových tržních možností a hledání nových podnětů. Podnikatel tyto podněty vyhledává, vytváří a aplikuje v praxi za účelem dosažení svých ekonomických příjmů.*“ (Taušl Procházková & Horová, 2011)

Jedná se tedy o činnost, kterou vykonává zodpovědná osoba samostatně, na vlastní jméno, za účelem sledování nových možností na trhu a dosažení ekonomických příjmů – zisku.

Na osobu podnikatele lze nahlížet jak z právního, tak ekonomického hlediska. Obecně podnikatele lze definovat jako osobu, která uzavírá smlouvy související s danou ekonomickou činností, využívá příležitosti na trhu a přeměňuje je ve svůj prospěch. Pomocí těchto kroků pak získává na trhu konkurenční výhodu. (Halgašová et al., 2014)

Z právního hlediska lze podnikatele definovat jako osobu, která: „*samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

Dále se za podnikatele považuje osoba, která je zapsána v obchodním rejstříku nebo osoba, která má živnostenské či jiné oprávnění dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Definici podniku z ekonomického hlediska lze shrnout jako jakýkoli hospodářský subjekt, který provozuje ekonomickou činnost za účelem poskytování služeb, prodeje zboží atd. Podnik realizuje přeměnu vstupů na výstupy. (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Podnik dle Mikoláše (2015) je definován jako: „*Ekonomické pojetí podnikání je chápáno jako kombinace ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota.*“ (Mikoláš, 2015)

Pokud se začíná s podnikáním, je nutné si stanovit pod jakou formou podnikání chce podnikatel na trhu vystupovat, jaká forma podnikání se více hodí k dané ekonomické činnosti. Podnikatel má v České republice na výběr z několika forem podnikání. Může podnikat jako fyzická osoba, tedy na živnostenské oprávnění nebo jako osoba právnická. Jako příklad formy právnické osoby lze uvést – komanditní a veřejnou společnost, společnost s ručením omezeným nebo akciovou společnost.

Volba formy podnikání je zásadním rozhodnutím a ovlivní celý vývoj podnikatelského subjektu. Pro usnadnění volby se podnikatelé mohou řídit následujícími faktory:

- finanční možnosti zakládajících členů – určuje velikost základního kapitálu, který je pro zahájení podnikání podstatný,
- podnikatelské cíle – zda bude hlavním cílem podnikání maximalizace zisku nebo přinesení prospěchu určité skupině,
- počet zakládajících členů, kteří chtějí podnikání začít,
- náročnost vedení firmy po administrativní stránce,
- rozdělení konečného výsledku hospodaření (dělení zisku, vypořádání se se ztrátou, zdanění) aj. (Halgašová et al., 2014)

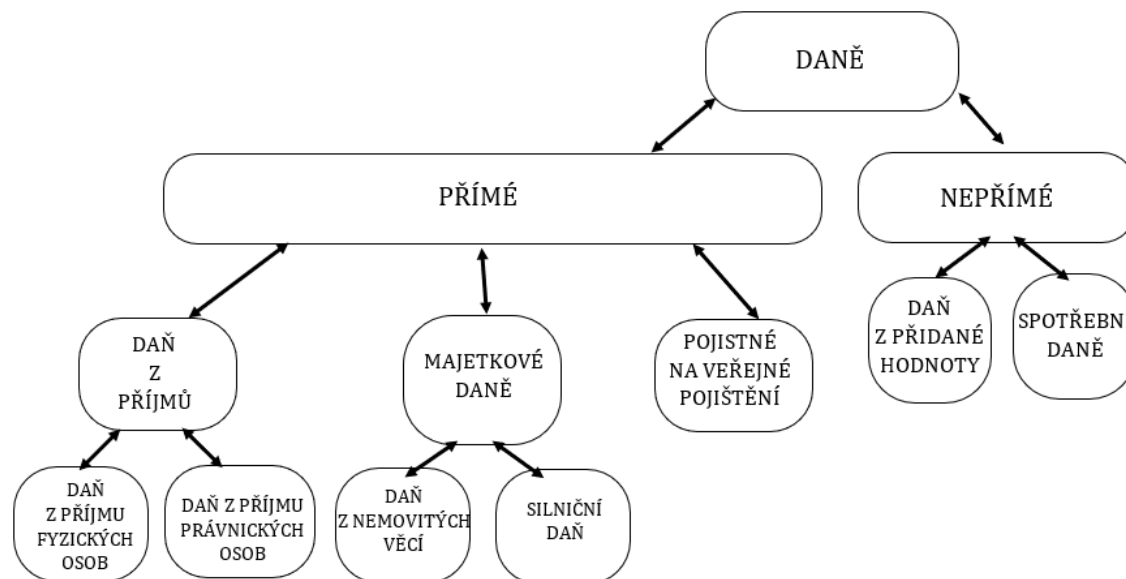
Jak již bylo zmíněno v České republice je možné podnikat ve formě fyzické nebo právnické osoby. Pokud se tedy podnikatel rozhodne podnikat a zvolí si k tomu vhodnou formu podnikání, přejde se k založení společnosti. Právním úkonům, zakladatelským listinám, základnímu kapitálu, množství zakládajících členů a podobným tématům se tato práce bude věnovat v následujících podkapitolách.

2.2 Registrace k daním

Nejprve je dobré uvést si a definovat daně, které jsou v České republice aplikovány, jejich členění a poplatníky. Daň je *„definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností.“* (Kubátová, 2018, str. 15)

Ve zjednodušeném pohledu jsou daně členěny dle dopadu, dle objektu, dle druhu sazby aj. Níže bude ve stručnosti uvedeno dělení dle dopadu. Toto dělení je základní a váže se na důchod – příjem poplatníka. Dělí daně na přímé a nepřímé viz. obrázek č.1. (Kubátová, 2018)

Obr. 1: Dělení daní dle dopadu

Zdroj: vlastní zpracování, Veřejné finance v teorii a praxi, Maaytová, (2015)

V této kapitole budou uvedeny čtyři základní daně, které je podnikatel povinen platit a váží se k podnikání – daň z příjmů, daň z přidané hodnoty, silniční daň a daň z nemovitých věcí.

Daň z příjmů

Pokud podnikatel podniká, ať už jako fyzická nebo právnická osoba, musí platit daň z příjmů (fyzické nebo právnické osoby). Tuto daň upravuje zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů (dále jen ZDP). Daň z příjmů musí být hrazena od samotného začátku podnikání. (Bartůšková, 2019)

Fyzická osoba

U fyzických osob se k této dani musí OSVČ přihlásit do 15 dní na živnostenském úřadě od začátku vykonávání činnosti, která je zdrojem jeho příjmů nebo pokud přijal příjem ze samostatné činnosti. Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 39)

V této kapitole budou nastíněny a popsány základní daňové termíny, se kterými se podnikatel setká, tj. předmět daně, sazba, daňové přiznání, příklad odčitatelných a nezdanitelných položek aj. Detailně se této problematice věnuje kapitola 3.2. – Živnostenské podnikání. Předmětem daně z příjmů FO se rozumí příjmy ze samostatné činnosti – podnikání, ze závislé činnosti – zaměstnání, z kapitálového majetku

– úroky, z nájmu a ostatní příjmy. Předmět daně upravují § 6 až § 10 ZDP, které definují, jaké činnosti do těchto paragrafů spadají a lze je považovat za předmět daně. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 38g)

OSVČ podává daňové přiznání na finančním úřadě v místě svého bydliště. Pokud roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob nepřesáhnou hranici 15.000 Kč nemusí daňové přiznání podávat. V případě, že živnostník eviduje ztrátu a zároveň příjmy nižší než 15.000 Kč, daňové přiznání podat musí. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 38g)

Paragraf 38h) odstavec 2 ZPD uvádí, že: „Sazba zálohy činí 15 % pro část základu pro výpočet zálohy do 4násobku průměrné mzdy a 23 % pro část základu pro výpočet zálohy přesahující 4násobek průměrné mzdy.“ (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů) Základ pro výpočet záloh se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru, pokud se jedná o částku vyšší než 100 Kč. Jedná-li se o částku nižší než 100 Kč zaokrouhluje se na celé koruny. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů § 38h), odst. 1, 2 a 3)

Základem daně z příjmů fyzické osoby je součet příjmů z § 6 až § 10 ZDP. Přesněji příjmy plynoucí poplatníkovi a přesahující výdaje vynaložené na provoz živnosti snížené o nezdanitelné a odčitatelné části základu daně. Nezdanitelné položky jsou například dary na vědu, výzkum a vývoj nebo školství a zdravotnictví, dar krve, doplňkové penzijní spoření nebo pojištění na soukromé životní pojištění. Daň se dále vypočítá jako součin sazby daně a základu daně opraveného o odčitatelné položky snižující základ daně. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

Následně se daň může snížit o slevy na dani. Mezi základní slevy se řadí patří například sleva na poplatníka, sleva na manžela/ku, pokud jeho/její příjem byl nižší než 68.000 Kč, sleva na invaliditu, sleva na studenta atd. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 35ba) A dále je možno uplatit daňová zvýhodnění na děti.

Zálohy popisuje § 38a ZDP včetně jejich frekvence placení. Podrobněji bude platba a velikost záloh popsána níže v kapitole 3.2 Živnostenské podnikání. Zálohy se neplatí, pokud poslední známá daňová povinnost nepřesáhla hranici 30.000 Kč, dále zálohy neplatí obec nebo kraj atd. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 38a, odst. 2)

Právnícká osoba

U právnické osoby je tato registrační povinnost stejná, musí se přihlásit k dani z příjmů do 15 dne ode dne svého vzniku. Daň z příjmů právnických osob platí podnikatelé zapsaní v obchodním rejstříku, zaregistrovaní jako akciová společnost, družstvo, společnost s ručeným omezením, veřejná obchodní společnost a částečně i komanditní společnost. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

Předmětem daně z příjmů právnických osob jsou veškeré příjmy z podnikatelské činnosti a z nakládání s majetkem podniku. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 18)

Sazba daně činí 19 % a daň se vypočte jako násobek základu daně sníženého o odčitatelné položky a položky snižující základ daně. Takto upravený základ daně je zaokrouhlen na celé tisíce Kč dolů. Pokud se jedná o investiční fond je sazba rovna 5 %. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 21)

Základ daně upravuje § 20b ZDP, který jej definuje jako veškeré příjmy, které se podílely na tvorbě zisku. Základ může být snížen o nezdánitelné částky, které jsou podobné jak u fyzických, tak právnických osob. Jako typický příklad nezdánitelných částek lze uvést dar. V případě odčitatelných položek je typickým představitelem ztráta. Výše uvedené položky je možné odečíst jen v případě splnění podmínek definovaných ZDP.

Zálohy se platí vždy po uplynutí zdaňovacího období a jsou hrazeny čtvrtletně či pololetně v závislosti na výši vypočtené daňové povinnosti.

Základní lhůtou pro podání přiznání jsou 3 měsíce po skončení daného období. Přiznání k dani z příjmů se podává vždy jednou ročně. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád udává délku zdaňovacího období a zároveň lhůty pro podání daňového přiznání. (Bartůšková, 2019)

Podrobnější popis základu daně, přesných lhůt přiznání a předmětu daních z příjmů u právnických osob uvádí kapitola 3.3.

Daň z přidané hodnoty

Daň a její specifika popisuje v ČR Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen ZDPH). Podnikatel se k dani z přidané hodnoty (dále jen DPH) může přihlásit i dobrovolně. Povinně se plátcem DPH stává osoba, jež má sídlo v České republice a obrat z podnikání za 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne

1.000.000 Kč. Překročením obratu vznikne podnikateli registrační povinnost a plátcem se stává prvním dnem druhého měsíce následujícího po měsíci překročení. (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 6)

Zdaňovacím obdobím DPH je kalendářní měsíc. Tuto měsíční povinnost mají noví plátcí a identifikované osoby. Pokud plátce splní podmínky, může mít zdaňovací období čtvrtletní. Podmínky udává ZDPH § 99a: „*obrat za bezprostředně předcházející kalendářní rok nepřesáhl 10.000.000 Kč, není nespolehlivým plátcem, změnu zdaňovacího období oznámí správci daně do konce měsíce ledna příslušného kalendářního roku.*“ (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty) Změnu období nelze provést v roce, kdy byl podnikatel k dani registrován a ani rok poté. Pokud má podnikatel měsíční zdaňovací období musí daňové přiznání podat do 25. dne následujícího měsíce. (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 101)

Jestliže má zdaňovací období čtvrtletní, daňové přiznání se podává vždy do 25. dne, který následuje po daném čtvrtletí. Pro příklad lze uvést, jestliže podnikatel začal zdaňovací období 1.1. a jeho zdaňovací období je čtvrtletní, daňová přiznání budou podána 25.4, 25.7., 25.10. a 25.1. (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 102)

Silniční daň

Jestliže podnikatel k výkonu svého podnikání používá motorové vozidlo, vzniká mu povinnost hradit daň silniční. Silniční daň popisuje v ČR Zákon č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční (dále jen SD). Poplatníkem daně je osoba zapsaná v technickém průkazu vozidla. Předmětem této daně jsou veškerá motorová vozidla registrovaná v České republice, provozovaná a používaná k podnikání. (Bartůšková, 2019)

Od daně jsou například osvobozena vozidla, která mají elektrický motor nebo jsou využívána u diplomatických misí. Základ daně je stanoven jako zdvihový objem motoru v cm³, zároveň se i jedná o největší povolenou hmotnost na nápravu v tunách. (Zákon č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční, § 2 a § 5). Sazby SD jsou uvedeny v ročních hodnotách a jsou velmi specifické. Mohou se odvíjet jak od objemu motoru v cm³, tak od počtu náprav hmotnosti. Zdaňovacím obdobím je u SD kalendářní rok a zálohy jsou placeny čtvrtletně, vždy 15.4., 15.7., 15.10. a 15.12. Daňové přiznání se podává nejpozději do 31.ledna po uplynutí zdaňovacího období. (Zákon č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční)

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je v ČR popsána pomocí zákona č. 338/1992 Sb., České národní rady o dani z nemovitých věcí (dále jen ZDNV). Daň z nemovitých věcí je placena vlastníkem nemovitosti či pozemku, a to ať už je využívána k podnikání či nikoli. Povinná platba se skládá ze dvou daní – daně ze staveb a jednotek a daně z pozemku, kde se nemovitost vyskytuje. ZDNV popisuje základ daně takto: *„Základem daně u pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů je cena pozemku zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou pozemku stanovenou na 1 m². Základem daně u pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč. U ostatních pozemků je skutečná výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období.“* (Zákon č. 338/1992 Sb., České národní rady o dani z nemovitých věcí, § 5) Sazba daně je specifikována v § 6 ZDNV, kdy například sazba u pozemku vinice či zahrady činí 0,75 % ze základu daně.

Základem daně ze staveb a jednotek jsou m² zastavěné plochy. Tyto metry se pak následně násobí koeficientem, který je speciálně určený pro daný druh stavby či jednotky. Sazba daně u jednotek či staveb je dána v Kč za 1 m². Pokud se tedy jedná o stavbu určenou k podnikání v průmyslu či stavebnictví, tak sazba je rovna 10 Kč za 1 m². Sazba daně se může nadále navyšovat, a to tehdy jedná-li se například o vícepodlažní budovu nebo dané město či obec využívá tzv. *„místní koeficient“* jak dále popisuje § 11 odst. 2 a § 12 ZDNV.

Daňové přiznání je u této daně jako jediné podáváno na stávající rok, nikoli za rok již uplynulý. Poplatník daně je povinen jej podat správci daně do 31.ledna. Za rok 2020 se daňové přiznání podávalo do 1.4. 2021 z důvodu celosvětové pandemie. Přiznání musí podat každý, kdo v daném roce získal nemovitost nebo pokud došlo k zásadní změně u nemovitosti, která ovlivní celkovou daň. Pokud poplatník neregistroval změnu tomu podobnou, daňové přiznání znovu podávat nemusí. Správce daně zašle předpis pro platbu daně, jejíž výše bývá obdobná jako v období předchozím. Jestliže poplatník neviduje nové nemovitosti je výše daně ovlivněna pouze změnou legislativy a s tím spojené změny sazeb. Daň z nemovitých věcí je splatná ve dvou stejně velkých splátkách, a to nejpozději do 31.5 a do 30.11. Pokud roční daň nepřesáhne částku 5.000 Kč, je splatná v jedné

částce, a to nejdéle do 31.5 zdaňovacího období. (Zákon č. 338/1992 Sb., České národní rady o dani z nemovitých věcí; Bartůšková, 2019)

2.3 Evidence podnikatelské činnosti

Každý podnikatelský subjekt musí evidovat své ekonomické činnosti pro potřeby daně z příjmů. Ty lze sledovat pomocí účetnictví, daňové evidence nebo pomocí paušální daně a paušálních výdajů. Aby byl zvolen správný a vhodný způsob, je dobré se vždy rozhodovat na základě konkrétní situace podnikatele a vždy zvážit několik podstatných parametrů, zejména výši příjmů a výdajů. (ČSOB – Průvodce podnikáním, 2021)

2.3.1 Účetnictví

Problematiku účetnictví upravuje zákon č. 563/1992 Sb., o účetnictví, (dále jen ZoÚ). Daňová evidence je popsána v zákoně č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů. Legislativa uvádí, že účetnictví musí být vedeno správně (dle zákona), úplně (jsou zde zahrnuty veškeré účetní případy) a průkazně (veškeré zápisy musí být doloženy dokladem). Dále legislativa stanovuje, kdo je účetní jednotkou a jaké povinnosti se s tímto statutem pojí.

Povinnost vést účetnictví popisuje § 1 ZoÚ. Zde je uvedeno, že každá účetní jednotka a každá právnická osoba se sídlem na území České republiky, ode dne vzniku do dne svého zániku má povinnost vést účetnictví. Dále fyzické osoby, které se rozhodly vést účetnictví na základě svého vlastního rozhodnutí. Podnikající fyzické osoby, které jsou zapsány v obchodním rejstříku dobrovolně nebo fyzické osoby jejichž obrat byl za předcházející kalendářní rok vyšší než 25.000.000 Kč. (Zákon č. 563/1992 Sb., o účetnictví)

Pokud fyzická osoba překročí obrat 25 milionů korun, tak daný rok nemá povinnost vést účetnictví. Tato povinnost vzniká až od prvního dne následujícího období po roce, ve kterém se stala účetní jednotkou. (Zákon č. 563/1992 Sb., o účetnictví)

2.3.2 Daňová evidence

Jak již bylo zmíněno v předchozí podkapitole, právnické osoby musí vést účetnictví vždy. Zatímco fyzické osoby, jejichž obrat za kalendářní rok nepřekročí 25.000.000 Kč anebo se nestanou účetní jednotkou z vlastní vůle, mohou vést daňovou evidenci, protože se na ně nebude vztahovat ZoÚ.

Základ daňové evidence svými principy připomíná dříve hojně využívané jednoduché účetnictví, její úpravou se zabývají daňové předpisy a zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů. „*Daňovou evidencí se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje údaje o a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně; b) majetku a dlužích.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 7b, odst. 1)

Hlavní knihou daňové evidence je deník příjmů a výdajů, do které se zaznamenávají veškeré ekonomické operace v průběhu hospodářského (kalendářního) roku. Současně také sleduje a zaznamenává stav majetku a závazků. Zda se jednalo o příjem či výdaj peněžních prostředků. Forma a vedení deníku není upravena žádnou právní legislativou, proto ho podnikatel může vést dle svého uvážení. Podstatné je, aby každá operace spojená s peněžními prostředky byla zaznamenána a byla podložena dokladem. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

2.4 Výdaje paušálem

Pokud má podnikatel příjmy ze samostatné činnosti, může využít uplatnění výdajů paušálem. Výdaje paušálem čili výdaje procentem jsou vyjádřeny fixní procentuální sazbou, a dopočítají se z celkových příjmů z podnikání. Této formy výdajů lze využít tehdy, kdy podnikatel neprokáže a neuplatní své veškeré výdaje, které prokazatelně zajišťovaly a udržovaly příjmy z podnikání. Tyto výdaje mohou být uplatněny jen v případě, jedná-li se o fyzickou osobu. (Mesec.cz, 2021) Výše procentní sazby se odvíjí od druhu příjmů, které podnikatel obdržel. Tuto problematiku popisuje zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů v § 7 odst. 7, a) až d). „*Podnikatel může uplatnit výdaje, s výjimkou uvedenou v § 12, ve výši a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1.600.000 Kč, b) 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1.200.000 Kč, c) 30*

% z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600.000 Kč, d) 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800.000 Kč.“ (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

2.5 Paušální daň

Novou formou placení daně pro fyzické osoby je tzv. **paušální daň**. Paušální režim je založen na dobrovolnosti poplatníků. Tento styl placení mohou využívat OSVČ, které nejsou plátcem DPH, nejsou společníkem ve v.o.s., nejsou dlužníkem, vůči kterému není vedeno insolvenční řízení, nemají příjmy ze samostatné činnosti převyšující 1.000.000 Kč aj. (Finanční správa, 2021)

Zároveň lze říci, že paušální daň je oproti paušálním výdajům výhodnější zejména pro podnikatele s relativně vyšším příjmem oproti nákladům a menším počtem uplatňovaných slev. Nevýhodou paušální daně je nemožnost uplatnění odpočtů a daňových slev podnikatele. Celkově paušální daň zjednodušuje podnikatelům administrativu. Formulář na paušální daň řeší najednou tři odvody – zdravotní pojištění, sociální pojištění a daň z příjmů. Je jím nahrazena povinnost podávat Přehled příjmech a výdajích pro OSSZ, dále daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob a přehled příjmů a výdajů pro zdravotní pojišťovnu. Pokud tedy podnikatel pravidelně zaplatí měsíční paušál, může se s větší pravděpodobností vyhnout daňové kontrole a trávit méně času papírováním. (ČSOB – Průvodce podnikáním, 2020)

3 Typy podnikatelských subjektů

Jak již bylo zmíněno na území České republiky je možné podnikat buď jako fyzická nebo právnická osoba. Tato kapitola se podrobně zaměří na formu podnikání jako OSVČ a PO, od založení až po zánik.

3.1 Specifikace fyzické osoby – OSVČ

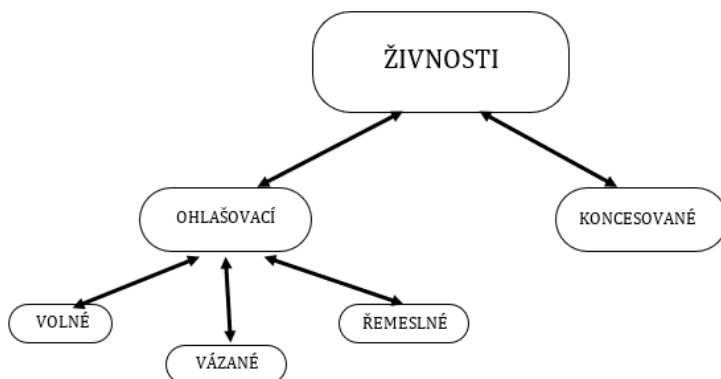
V případě, že podniká fyzická osoba jako OSVČ podnikání bude vedeno jako živnost. Tato právní forma je popsána v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, (dále jen ŽÚ), který definuje živnost jako: „*soustavnou činnost provozovanou samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Tento zákon nadále upravuje, koho lze a nelze považovat za fyzickou osobu. Například za podnikání fyzické osoby není považováno „... *d) restaurování kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi; e) provádění archeologických výzkumů.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, § 3, odst. 1)

Pomocí výše zmíněné legislativy jsou živnosti děleny na živnosti ohlašovací a koncesované. Ohlašovací živnosti se dále dělí na řemeslné, vázané a volné. (Halgašová et al., 2014)

Fyzické osoby neboli osoby samostatně výdělečně činné – OSVČ potřebují k zahájení podnikání živnostenské oprávnění. Dané oprávnění vydává pouze Živnostenský úřad a pro ohlašovací a koncesované podnikání existují různé podmínky pro jeho udělení. Mezi všeobecné podmínky pro získání oprávnění řadíme: dosažení věku 18 let (plnoletost), způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. Například u řemeslné živnosti je jednou z podmínek: „... *řádné ukončení středního vzdělání s výučním listem v příslušném oboru vzdělání nebo ... uznání odborné kvalifikace, vydaným uznávacím orgánem podle zákona o uznávání odborné kvalifikace.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb. - Zákon o živnostenském podnikání, § 21)

V následujících kapitolách budou podrobně definovány veškeré druhy živností včetně povinností a požadavků pro zvolenou podnikatelskou formu.

Obr. 2: Schéma živnostenského podnikání v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022 dle Halgašové & spol., 2014

3.2 Živnostenské podnikání

Pokud podnikatel zahájí podnikání jako OSVČ, musí zjistit, zda zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ukládá povinnost mít k této činnosti živnostenské oprávnění. Existují profese, které toto oprávnění mít nemusí, ty popisuje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání § 3 odst. 2 a 3. Jedná se například o profese jako jsou: „a) lékaři, b) veterinární lékaři, další veterinární pracovníci, 3) c) advokáti, 4) notáři; d) soudní tlumočníci a soudní překladatelé; 7) e) auditoři, aj.“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, § 3) Tyto zmíněné profese nejsou považovány za živnost, ale jejich podnikání popisují zvláštní předpisy. Například u auditorů se jedná o zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, u znalců a tlumočnicků jde o zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnicích, aj.

Jestliže ke zvolené podnikatelské činnosti je zapotřebí živnostenské oprávnění, je nutné splnit určité podmínky pro jeho získání. Pro každou živnost jsou podmínky jiné a budou uvedeny v následujících kapitolách. Avšak existují jednotné podmínky, které musí splnit každý žadatel o oprávnění. Jedná se o všeobecné podmínky provozování živnosti: „pokud tento zákon nestanoví jinak, jsou a) plná svéprávnost, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti, a b) bezúhonnost.“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, § 6)

V případě, že byl podnikatel dříve pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin i za trestný čin v souvislosti s podnikáním, nelze ho považovat za bezúhonnou osobu. Bezúhonnost se dokládá výpisem z evidence rejstříku trestů. Pokud jde o případ, že byl

podnikatel trestně stíhán a odsouzen a chce začít podnikat, může požádat soud v místě svého bydliště o zahlázení záznamu. K tomu je zapotřebí splnit několik podmínek. Jednou z nich je vedení řádného života, které není v rozporu se zákony. Žádná legislativa však přesně nespecifikuje termín řádný život, a proto záleží pouze na úsudku soudu, zda občan vedl řádný život. (Dlouhá, 2017)

O živnostenský list musí být zažádáno na obecním živnostenském úřadě spolu s doklady, které potvrzují speciální i všeobecné podmínky (občanský průkaz, výuční list, koncesi atd.). Není nutné o oprávnění žádat na úřadě v místě trvalého bydliště, ale na jakémkoli ŽÚ v celé České republice. Veškeré ŽÚ fungují jako centrální registrační místa, popřípadě je možné o oprávnění zažádat i na Czech Pointu. Poté je vyplněn Jednotný registrační formulář spolu s předmětem podnikání. Dále je zaplacen správní poplatek 1.000 Kč a žádost je podána. (Dlouhá, 2017)

Jestliže do současnosti fyzická osoba nepodnikala a podá Jednotný registrační formulář, může se pomocí tohoto dokumentu přihlásit ke Správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně. Povinnost přihlásit se k sociálnímu a zdravotnímu pojištění je do 8 dní od začátku podnikání. Zároveň je možné vyplnit a podat přihlášku k dani z příjmů na finančním úřadě. K dani z příjmů ze samostatné činnosti je možné se zaregistrovat do 15 dní ode dne, kdy jsme začali vykonávat podnikatelskou činnost. (Dlouhá, 2017)

OSVČ je odlišná od právnické osoby tím, že nemá zákonem stanovenou povinnost vkladů do začátku podnikání, nemusí tvořit základní kapitál (viz kapitola Obchodní společnosti). Pokud se podnikatel rozhodne do živnosti vložit základní peněžní prostředky, například na pořízení majetku, nemovitosti či na pokrytí výdajů při pořízení zásob, musí je správně a poctivě zaznamenat jako osobní vklad. V případě, že podnikatel vede účetnictví, zaúčtuje peněžní prostředky na stranu Má dáti daného účtu a souvztažně na stranu Dal účtu Účet individuálního podnikatele. (Ondřej et al., 2019)

Jak již bylo zmíněno, živnosti se dle zákona dělí na dvě hlavní skupiny, na živnosti ohlašovací a živnosti koncesované. Ohlašovací živnosti se nadále dělí na řemeslnou živnost, vázanou živnost a volnou živnost. Tyto formy podnikání budou popsány v následujících podkapitolách 3.2.1 – 3.2.2.

Každý živnostník musí platit a odvádět daň z příjmů fyzických osob. Ta je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů (dále jen ZDP). Co může být považováno za předmět daně z příjmů fyzických osob tak i občanů, uvádí ZDP § 3

odst. 1. V případě OSVČ se jedná o § 7 ZDP, to jsou tedy příjmy ze samostatné činnosti, které nejsou uvedeny v § 6. Patří sem „*a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, b) příjem ze živnostenského podnikání, c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění, d) podíl společníka v.o.s. a komplementáře komanditní společnosti na zisku.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů) Další samostatné činnosti popisuje § 7 odst. 2 ZDP.

Základem daně u OSVČ dle zákona jsou prokázané příjmy ze samostatných činností upravené (snížené) o prokazatelné výdaje, které zajišťují dosažení a udržení příjmů. Zákon o daních z příjmů popisuje, jaké činnosti se mohou stát předmětem daně, tedy základem daně z příjmů fyzických osob: „*a) příjmy ze závislé činnosti (§ 6), b) příjmy ze samostatné činnosti (§ 7), c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8), d) příjmy z nájmu (§ 9), e) ostatní příjmy (§ 10).*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů) V dalších částech zákona je definováno, jaké činnosti spadají do konkrétních příjmových skupin.

Pokud poplatník neuplatní výdaje prokazatelné k zajištění příjmů, může výdaje uplatnit pomocí procentního podílu z příjmů. Zákon o dani z příjmů uvádí v § 7 odst. 7 „*a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1.600.000 Kč, b) 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1.200.000 Kč, c) 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600.000 Kč, d) 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800.000 Kč.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

U fyzických osob je možné základ daně upravit o položky, které mohou snížit základ daně, a tedy i následnou velikost daně. Tyto položky jsou definovány v zákoně České národní rady o daních z příjmů jako nezdanitelné a odčitatelné položky a konkrétně jsou popsány v § 15 a § 34.

Mezi **nezdanitelné části základu daně** se řadí bezúplatná plnění – dary. Dary lze uplatit pouze tehdy jsou-li věnovány na „*vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu*

zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, a politickým stranám a mnoho dalších“, (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 15, odst.1) a jejich hodnota přesáhla 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1000 Kč. (Dvořáková, Pitterling & Skalická, 2019; Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 15, odst.1) Do hojně využívaných nezdaniitelných položek lze zahrnout i dárcovství krve a jejích složek. Pokud je tedy darována krev či její složky lze základ daně snížit o částku 3.000 Kč.

Lze také odečíst součet úroků zaplacených z úvěru na stavební spoření či z hypotečního úvěru poskytnutého bankou. Celková částka úroků nesmí překročit hranici 150.000 Kč. *„Při placení úroků jen po část roku nesmí uplatňovaná částka překročit jednu dvanáctinu této maximální částky za každý měsíc placení úroků.“* (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 15 odst. 1 až 3) Je také možné uplatit škodu způsobenou živelnou pohromou, pokud zasáhla některý z členských států Evropské unie. Od základu daně je možné odečíst nejvýše 15 %. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 15 odst. 1 až 3)

Za zdaňovací období, tj. kalendářní rok, si podnikatel může také uplatit v maximální výši 24.000 Kč doplňkové penzijní spoření se státním příspěvkem. *„Částka, kterou lze takto odečíst, se rovná úhrnu částí měsíčních příspěvků, které v jednotlivých kalendářních měsících zdaňovacího období přesáhly výši, od které náleží maximální státní příspěvek.“* (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů) Částka, která může být odečtena od základu daně se rovná úhrnu příspěvků zaplacených podnikatelem, avšak do již zmíněné maximální částky. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 15, odst. 5b)

Položky odčitatelné od základu daně platí jak pro OSVČ, tak pro právnickou osobu. Do této skupiny řadíme například daňovou ztrátu. Tu můžeme uplatit v období, kdy se podává daňové přiznání, nebo v 5 následujících letech od doby, kdy ztráta vznikla. Za daňová období, která předcházela tomu období, ve kterém se stanovila ztráta, lze v součtu odečíst částku 30.000.000 Kč v maximální výši. (Zákon č. 586/1992 Sb. - Zákon České národní rady o daních z příjmů, § 34) Podnikatel si také od základu daně může odečíst náklady vynaložené na podporu studenta/žáka v rámci odborného vzdělávání. Hodnotu lze stanovit jako součin výdajů *„a) 200 Kč a b) počet hodin skutečněných v období na pracovišti v rámci 1. praktického vyučování, 2. odborné praxe, 3. vzdělávací činnosti*

v rámci části akreditovaného studijního programu vysoké školy.“ (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 34h); Dvořáková et al., 2019)

Následně vypočtená daň může být snížena o **slevy na dani**. Sleva na poplatníka je popsána v § 35 ba, kde je uvedeno, že každý poplatník má nárok na slevu ve výši 27.840 Kč, dále je zde uvedena výše slevy na manžela/ku. Jestliže byl jeho/její příjem nižší než 68.000 Kč, daná sleva bude činit 24.840 Kč. Pokud má partner průkaz ZTP/P zvyšuje se sleva dvojnásobně. Dále ZDP dává možnost využít slev na invaliditu a slevu na studenta. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 35ba) Je možné uplatit daňová zvýhodnění i na děti, výše daňového zvýhodnění se odvíjí od počtu dětí. Invalidita je dělena zákonem na 3 stupně. Jedná-li se o invaliditu prvního a druhého stupně, je možné uplatit nárok na slevu ve výši 2.520 Kč, pokud se jedná o třetí stupeň invalidity sleva je ve výši 5.040 Kč. Jestliže se jedná o slevu na studenta, ta může být uplatněna pouze občanem, který nedovršil 26 let a soustavně se věnuje přípravě na budoucí povolání studiem či výcvikem nebo pokud nedosáhl 28 let a věnuje se vysokoškolskému doktorskému studiu v prezenční formě. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 35ba, 35f) Veškeré slevy a zvýhodnění jsou v ročních sazbách.

Sazby slev či daňových zvýhodnění, které jsou použity jsou aktuální pro rok 2021.

Sazba daně je 15 % nebo 23 %. O výši daně rozhoduje velikost základu daně, který se skládá z určitého násobku průměrné mzdy. V roce 2021 průměrná měsíční mzda činila 35.441 Kč. Pokud základ daně nepřesáhl 4násobek průměrné měsíční mzdy, tedy hodnotu 141.764 Kč, platí sazba nižší 15 %. Jestliže základ daně překročí 4násobek průměrné mzdy, bude se jednat o vyšší sazbu. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

Celková daň se tedy vypočítá jako součin samotného základu daně, jenž musí být před samotným výpočtem zaokrouhlený na celá sta Kč dolů. Vypočtená daň musí být nejprve snížena o patřičné slevy a zvýhodnění, které OSVČ náleží. Slevy mohou daň pouze snížit či anulovat, ale hodnota daně nikdy neklesne pod 0. Daňová zvýhodnění, jako jsou slevy na děti, mohou podnikateli přinést daňový bonus. Daň se platí tehdy, přesáhne-li částka daně minimální výši daně, tj. velikost daně musí být vyšší než 200 Kč nebo pokud součet všech zdanitelných příjmů u OSVČ přesáhne částku 15.000 Kč. Pokud je částka nižší než

15.000 Kč z tohoto součtu příjmů se daň neodvádí. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 38b)

Zálohy popisuje § 38a v zákoně o dani z příjmů. Daň se vždy platí po zálohovém období – tj. období po podání daňového přiznání za minulé období. Poplatníci, u nichž je poslední známá daňová povinnost vyšší než 30.000 Kč a současně nižší než 150.000 Kč, daň bude ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná do 15.dne šestého měsíce a druhá záloha je splatná do 15.dne dvanáctého měsíce. U poplatníků, kde povinnost přesáhla 150.000 Kč se platí zálohy ve výši ¼ poslední známé daňové povinnosti. Zde se zálohy platí do 15.dne třetího měsíce, do 15.dne šestého a devátého měsíce, a do 15.dne dvanáctého měsíce. Zálohy se neplatí, pokud poslední známá daňová povinnost nepřesáhla hranici 30.000 Kč, dále zálohy neplatí obec nebo kraj, aj. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 38a, odst. 2)

Přiznání k dani z příjmů se jak u fyzických, tak právnických osob podává jednou ročně. Podává se vždy 3 měsíce po uplynutí zdaňovacího období, tj. dvanáct nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců. Lhůta může být prodloužena na 4 nebo 6 měsíců. Prodloužení lhůty na 4 měsíce může nastat tehdy, kdy daňové přiznání nebylo podáno v prvotní lhůtě, tedy v následujících 3 měsících po uplynutí zdaňovacího období, ale bylo podáno v elektronické podobě. Prodloužení na 6 měsíců může nastat jen tehdy, kdy daňový subjekt má povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem nebo pokud daňové přiznání podává daňový poradce. Daňové přiznání se podává i v případě, že daň nepřekročí stanovenou hranici 15.000 Kč. Jestliže je hodnota nižší než 15.000 Kč za rok, podá se daňové přiznání s daňovou ztrátou. (Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, §136)

Zánik živnosti může být zapříčiněn několika událostmi. Jednou z nich je i zrušení živnostenského oprávnění živnostenským zákonem. Tuto problematiku popisuje hlava III. Zákona č. 455/1991 Sb. – Zákon o živnostenském podnikání, konkrétně § 57 a 58. Živnostenské oprávnění může zaniknout například smrtí podnikatele, zánikem právnické osoby, pokud bylo časově omezeno živnostenské oprávnění a uplyne doba jeho trvání, nebo pokud tak stanoví právní předpis, aj. (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, § 57) Živnostenské oprávnění může zaniknout i tehdy, kdy jej zruší Živnostenský úřad. Tato situace může nastat, když podnikatel přestane splňovat podmínky dle živnostenského zákona, nebo pokud o to podnikatel sám požádá či pokud nastanou překážky, které upravuje živnostenský zákon. Jako překážku v provozování živnosti lze uvést vyhlášení konkursu na majetek společnosti. Pokud o zrušení živnosti

podnikatel zažádá sám, živnost se může zrušit ke dni kdy to podnikatel oznámí, nejdříve však v den doručení žádosti na Živnostenský úřad. Živnost nemůže provozovat fyzická či právnická osoba po dobu 3 let, pokud je zamítnuto insolvenční řízení. ŽÚ může zrušit oprávnění, jestliže živnost není provozována déle než 4 roky. Toto pravidlo ale neplatí, pokud podnikatel oznámil přerušeni provozu živnosti. (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, § 8 a § 58)

3.2.1 Ohlašovací živnosti

Jak již bylo řečeno, živnosti se dělí na dvě základní skupiny, na živnosti ohlašovací a živnosti koncesované. Opět druhy živností a jejich specifikace upravuje zákon č. 455/1991 Sb. – Zákon o živnostenském podnikání.

Ohlašovací živnosti jsou upraveny v § 19 Živnostenského zákona, a jsou to živnosti řemeslné, vázané a volné. K typům řemeslné a vázané živnosti je zapotřebí mít určitou odbornou způsobilost, k živnosti volné není zapotřebí mít odborné znalosti či praxi. Jestliže chce podnikatel začít podnikat právě v ohlašovacích živnostech, musí nejprve splnit všeobecné podmínky. K těm lze zařadit například bezúhonnost, beztrestnost, způsobilost a nemít žádné dluhy vůči státu či pojišťovnám. (Podnikatel.cz, 2018) Pokud tedy budoucí živnostník splní základní či speciální podmínky a podá ohlášení k ŽÚ, pak živnost vznikne v den ohlášení. Tedy fakticky v den, kdy zaplatí správní poplatek 1.000 Kč a živnost je ohlášena.

3.2.1.1 Řemeslná živnost

Pod řemeslnou živností si podnikatel může představit činnosti, které jsou uvedené v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání v příloze č.1. Jedná se na příklad o: *„řeznictví, pekařství, pivovarnictví a sladovnictví; aplikace, výroba a opravy ortopedické obuvi, broušení a leptání skla, slévárenství, modelářství, galvanizérství, smaltérství, hodinářství, zlatnictví a klenotnictví, truhlářství, podlahářství, zednictví, kadeřnictví, vodoinstalátérství, malířství, pokrývačství, tesařství, kamnářství, hostinská činnost, kosmetické služby a mnoho dalších.“* (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, příloha č.1) K těmto živnostem je kromě základních všeobecných podmínek zapotřebí i odborná způsobilost. Pod odbornou způsobilostí si lze představit *„řádné ukončení středního vzdělání s výučním listem či maturitní zkouškou v daném oboru vzdělání, řádné vyšší či vyšší odborné vzdělání v příslušném oboru vzdělání nebo odborná kvalifikace.“* (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Tyto doklady

s odborným vzděláním mohou být nahrazeny, například „*vykonanou šestiletou praxí v oboru nebo středním či vyšším vzděláním v příbuzném oboru studia, případně řádné ukončení rekvalifikace dle zvláštních právních předpisů a roční praxí v oboru.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, § 21 a § 22)

3.2.1.2 Vázaná živnost

Dalším druhem ohlašovacích živností jsou živnosti vázané. Do tohoto druhu patří zejména: „*geologické práce, zpracování tabáku a výroba tabákových výrobků, oční optika, provádění staveb, jejich změn a odstraňování, obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, průvodcovská činnost horská, provozování autoškoly, drezúra zvířat, psychologické poradenství a diagnostika, a jiné.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, příloha č.2) U těchto živností je požadováno splnění všeobecných podmínek a daná odborná způsobilost v daném oboru. Každá živnost má stanovená specifika, která jsou uvedena v příloze č.2 zákona o živnostenském podnikání. Jedná se například o osvědčení odborné způsobilosti vydané Ministerstvem životního prostředí, vysokoškolské vzdělání v daném studijním programu, střední vzdělání s výučním listem či maturitní zkouškou, doklad o praxi trvající v určité době, doklad o rekvalifikaci, způsobilost k výkonu povolání, autorizace nebo zápis do seznamu registrovaných osob. (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, příloha č.2)

3.2.1.3 Volná živnost

K výkonu volné živnosti není potřeba prokázat žádnou odbornou způsobilost, zde postačí splnit všeobecně platné podmínky. Jako volné živnosti jsou brány veškeré činnosti, které nejsou uvedeny v příloze č.1 a č.2 v živnostenském zákoně. Jedná se například „*poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin, chov zvířat a jejich výcvik, pěstitelské pálení, výroba krmiv, výroba textilií, výroba a opravy obuvi, brašnářského a sedlářského zboží, výroba koksu, surového dehtu, výroba hnojiv, umělecko-řemeslné zpracování kovů, stavba a výroba plavidel, výroba jízdních kol, výroba zdravotnických prostředků, provozování vodovodů a kanalizací, sklenářské práce, velkoobchod a maloobchod, projektování pozemkových úprav, testování, měření, analýzy a kontroly, fotografické služby a mnohé další.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

3.2.2 Koncesovaná živnost

Živnosti koncesované se od živností ohlašovacích odlišují tzv. koncesí. Koncese je určité státní povolení, pro jeho získání je nutno prokázat určité odborné znalosti a způsobilost. V některých případech je nutné navíc splnit i další podmínky. O toto oprávnění může požádat fyzická nebo právnická osoba s trvalým bydlištěm na území České republiky. Je nutné splnit základní všeobecné podmínky pro podnikání, tedy bezúhonnost a svéprávnost. Každá koncesovaná živnost má své specifické požadavky, které je potřeba splnit. Příklady těchto živností a požadavků budou uvedeny níže. Žádost o koncesi je nutné podat osobně, elektronicky nebo doporučeně poštou u jakéhokoli živnostenského úřadu. Při této žádosti je nutné předložit určité doklady, tedy žádost samotnou, dále předložení bezúhonnosti, dále doklad prokazující odbornou způsobilost a doklad o právním důvodu užívání prostor k podnikání, kde je uvedeno sídlo. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2018)

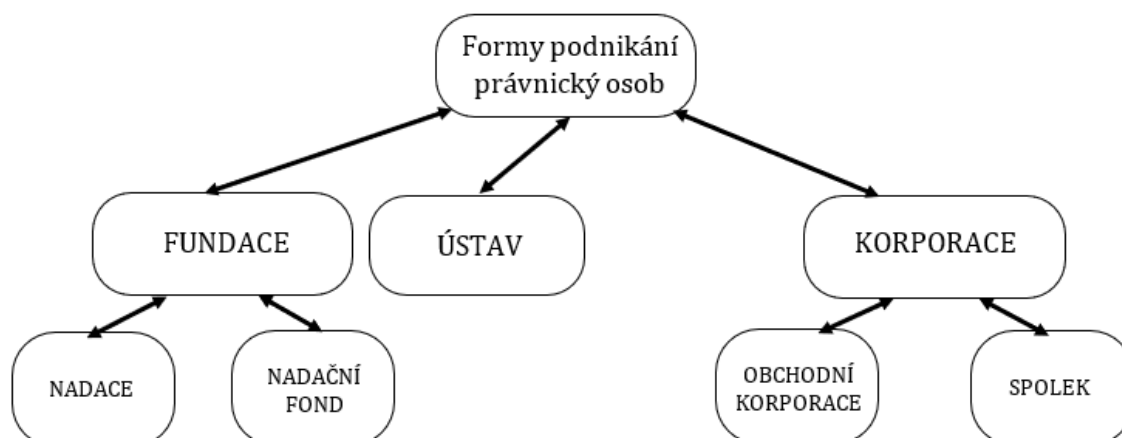
Jako příklad živnosti koncesované lze uvést: „*Výzkum, vývoj, výroba, ničení, nákup, prodej a skladování výbušnin a munice, výroba a zpracování paliv a maziv a distribuce pohonných hmot, výroba tepelné energie, vnitrozemská vodní doprava, provádění veřejných dražeb, provozování cestovní kanceláře, služby soukromých detektivů, provozování pohřební služby a další jiné živnosti.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Jak již bylo zmíněno, ke každé koncesované živnosti je potřeba odborná způsobilost. Může se jednat o „*vyšší či vysokoškolské odborné vzdělání v daném oboru, osvědčení o rekvalifikaci, střední vzdělání zakončené výučním listem či maturitou v oboru, požadovaná délka praxe, požadovaný věk pro danou živnost, profesní kvalifikace a jiné.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) Doklady o odborné způsobilosti či jiné ověření vydávají orgány státní správy, jako příklad lze uvést „*Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, souhlas okresního či jiného ředitelství Policie České republiky, Státní energetická inspekce, dopravní úřad nebo krajské hygienické stanice a další jiné.*“ (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, příloha č.4)

3.3 Obchodní korporace

3.3.1 Specifikace právnické osoby

Právnická osoba je vymezena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kde je popsána jako: „organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) Občanský zákoník dále uvádí veškeré náležitosti, které musí právnická osoba splňovat. Jde například o stanovení sídla, účel založení právnické osoby a její správní orgány, jednání za právnickou osobu, veřejnou prospěšnost, dále její přeměnu i její likvidaci a zánik. Právě tyto údaje musí být při zakládání právnické osoby zapsány do veřejného rejstříku. Veřejný rejstřík je systém veřejné správy, který spravuje rejstříkový soud v elektronické formě, který je bezplatně přístupný všem osobám. (Halgašová et al., 2014) V ČR je možno podnikat jako právnická osoba ve formě korporace, ústavu či fundace. Korporace se dále dělí na obchodní korporace a spolky. Fundace je možno rozdělit na nadace a nadační fondy. Celkové dělení právnických osob znázorňuje obrázek č.3. Nejvíce používanou formou podnikání jsou obchodní korporace, které se dále dělí na družstva a obchodní společnosti. Obchodní společnosti můžeme dále dělit na osobní a kapitálové společnosti, evropské hospodářské zájmové sdružení a evropskou společnost. (Halgašová et al., 2014)

Obr. 3: Schéma podnikání právnických osob v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022 dle Halgašové & spol., 2014

V následujících kapitolách budou podrobně definovány veškeré druhy právnických forem včetně povinností a požadavků, daňových a účetních specifik pro zvolenou podnikatelskou činnost.

Právnícké formy podnikání se dělí dle účelu podnikání. Spolky a fundace – nadace, nadační fondy, které jsou řazeny jako neziskové organizace, nesmí mít jako hlavní cíl produkci zisku. Neziskové organizace se zřizují za veřejně prospěšných či dobročinných účelem, sdružovat a pomáhat lidem. Přesným opakem jsou obchodní korporace, které jsou zřizovány hlavně za účelem produkce dlouhodobého zisku.

Osobní společnosti mají ve svém jádru stejnou podstatu. Za podnik a jeho činnosti ručí celým majetkem společnosti. V některých formách i svým soukromým majetkem. Zatímco kapitálové společnosti za své podnikání ručí pouze majetkem, který spadá do vlastnictví společnosti. V následujících podkapitolách budou nejprve popsány osobní společnosti, do kterých spadá veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. Nadále kapitálové společnosti, kam lze zařadit společnost s ručením omezením a akciovou společnost. V závěru podkapitol budou okrajově popsána družstva. (Halgašová et al., 2014)

Jestliže chce podnikatel založit právníckou osobu je potřeba se řídit zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konkrétně § 118 až § 418. Právnícká osoba má svou osobnost ode dne svého vzniku až do dne svého zániku. Zároveň povinností této formy podnikání je spolehlivé vedení záznamů o majetkových poměrech. Následně dle zvolené formy podnikání je stanoveno, jak majetek evidovat a zda je nutné vést danou evidenci či účetnictví. Problematika je upravována dalšími právními předpisy, jakou jsou například zákon o dani z příjmů fyzických a právníckých osob nebo zákon o účetnictví. (Moravec, 2021)

Jak již bylo zmíněno vznik, den zrušení a den zániku právnícké osoby včetně důvodu zániku se zapisují do veřejného rejstříku. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) Je nutné uvědomit si rozdíl mezi založením a vznikem společnosti. Založení společnosti znamená, že společnost přijala stanovy pro podnikání. (Dvořáková et al., 2019) Vznik právnícké lze rozdělit do dvou kroků. Prvním krokem je ustanovení a druhým je následně samotný vznik společnosti. Ustanovit právníckou osobu znamená stanovit zakladatelské právní jednání, lze ji také ustanovit zákonem či pomocí rozhodnutí orgánu veřejné moci, popřípadě jiným právním předpisem. Zakladatelské právní jednání znamená, že právnícká osoba určí minimálně název, pod kterým bude podnikat, dále sídlo, předmět činnosti a statutární orgán včetně jeho prvních členů. Tato veškerá zakladatelská jednání musí být sepsána v písemné formě, ta se pak může nazývat zakladatelská listina. Vznik právnícké osoby je deklarován ke dni zápisu do příslušného veřejného rejstříku. Ode dne

vzniku má právnická osoba povinnost se do 15 dní zaregistrovat k dani z příjmů. Veškerá specifika, která musí být zapsána do rejstříku popisuje Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Jedná se například o sídlo či název. (Moravec, 2021)

Jak bylo zmíněno výše, zakladatelská jednání musí být sepsána v písemné formě, a to buď ve formě zakladatelské listiny či společenské smlouvy. Rozdíl mezi těmito dokumenty je v počtu zakládajících členů. Jestliže se jedná o obchodní společnost s více než jedním zakládajícím členem, jedná se o **společenskou smlouvu**. U kapitálových společnostech je tento dokument nazýván veřejnou listinou. Tyto dokumenty musí být notářsky ověřené a v písemné formě. Tento notářský zápis musí obsahovat základní údaje, jako jsou například den a místo konání právního jednání, jméno a příjmení notáře a zakládajících členů včetně rodného čísla, dále podpisy účastníků a úřední razítko notáře a jeho podpis. Může se stát, že obchodní společnost, konkrétně kapitálovou společnost, zakládá pouze jeden zakladatel. Zde je tedy společenská smlouva nahrazena **zakladatelskou listinou**. (BusinessINFO.cz, 2019b)

Každá právnická osoba, která podniká musí mít určený orgán, který bude vykonávat rozhodující kroky ve vedení firmy. Tento orgán se může skládat z jednoho i více členů společnosti. V jakém rozsahu a jakým způsobem budou zvolené osoby rozhodovat ve prospěch firmy stanoví občanský zákoník. Zvolený orgán se zřizuje zejména dle struktury a formy podnikání právnické osoby. (Zákon č. 89/2012 Sb. – Občanský zákoník)

Členit orgány lze například podle umístění ve společnosti. Mohou se dělit na nejvyšší, statutární a kontrolní orgány. Nejvyšším orgánem v osobních společnostech jsou všichni společníci, u kapitálových společností se jedná o valnou hromadu. Nejvyšší orgán má v popisu schvalovat právní jednání, která ovlivňují jmění obchodních společností, může rozdělovat ztrátu a či pozměnit společenskou smlouvu a stanovy společnosti. (Moravec, 2021)

Statutární orgán má v pravomoci veškerou působnost, která nebyla přerozdělena jiným orgánům ve společnosti. Může se jednat například o oprávnění jednat za obchodní jednotku, řídit a rozhodovat o finančních a provozních záležitostech společnosti nebo nakládání s majetkem a další činnosti. V osobních společnostech je statutárním orgánem každý společník. V kapitálové společnosti akciové je statutární orgán pojmenován jako představenstvo či správní rada. Ve společnosti s ručením omezeným je tento orgán

zastoupen každým jednatelem, pokud zakladatelský dokument neurčí jinak. (Moravec, 2021)

Kontrolní orgán má jako hlavní funkci posilování kontrolních mechanismů. V obchodních korporacích je jako kontrolní orgán zřízena dozorčí rada, kontrolní komise či obdobný orgán. (Moravec, 2021)

Při založení společnosti se zakladatelé zavazují vložit vklady. Tímto závazkem se společníci a zakládající členové zavazují splatit svou vkladovou povinnost. Tu lze splnit splacením peněžního vkladu či vložением jiné ocenitelné věci jako nepeněžité vklad. Pod tímto termínem si lze představit například nemovitost, ve které bude právnická osoba podnikat či vozidlo, pomocí kterého bude podnikatelskou činnost vykonávat. V souhrnu vklady vytvoří základní kapitál společnosti. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Společníci v podniku mají určitá práva a povinnosti. Jednou z povinností společníků je, jak již bylo zmíněno, vložit vklad stanovený ve společenské smlouvě. Naopak právem společníků je mít podíl na společnosti, jak podíl na ztrátě, na zisku tak i podíl při likvidaci. Problematiku upravuje Zákon o obchodních společnostech a družstvech, přesněji zákon o obchodních korporacích (dále jen ZOK). Tuto problematiku popisují § 31 až § 43 ZOK, zde je uveden příklad popisu podílu v určitých společnostech: *„Podíl společníka v obchodní korporaci nesmí být představován cenným papírem nebo zaknihovaným cenným papírem, ledaže se jedná o kapitálovou společnost nebo stanoví-li tak jiný právní předpis. Je-li podíl v obchodní společnosti ve spoluvlastnictví, jsou spoluvlastníci společným společníkem a podíl spravuje vůči obchodní společnosti jen správce společné věci.“* (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Podíl na zisku popisuje § 34 ZOK, tento podíl se stanoví na základě řádné či mimořádné účetní závěrky, která je poté schválena nejvyšším orgánem ve společnosti. *„O vyplacení podílu na zisku a na jiných vlastních zdrojích rozhoduje statutární orgán. Je-li rozdělení v rozporu se zákonem, podíly na zisku nebo jiných vlastních zdrojích se nevyplatí. Má se za to, že ti členové statutárního orgánu, kteří s vyplacením v rozporu se zákonem souhlasili, nejednali s péčí řádného hospodáře.“* (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Daň z příjmů právnických osob

Ať už podnikatel zahájí podnikání jako fyzická osoba či právnická je nutné počítat a následně odvádět daň z příjmů. V této kapitole bude konkrétně uvedena daň z příjmů právnických osob. Tato daň je podrobně popsána v zákoně č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů. Předmětem této daně jsou veškeré příjmy z podnikatelské činnosti a z nakládání s majetkem. Co není předmětem daně uvádí § 18 odst. 2, jedná se například o příjmy získané nabytím akcií, příjmy ze zdravotní pojišťovny v určených formách či příjmy ze společenství vlastníků jednotek ze specifických činností. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

Základ daně u právnických osob je popsán v zákoně o daních z příjmů. Základ lze popsat jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, které prokazatelně souvisely s podnikatelskou činností. Zde je nutné respektovat časovou a věcnou souvislost příjmů a nákladů za dané období. Pokud chce podnikatel zjistit základ daně, vychází z výsledku hospodaření. Podnikatelé, kteří nevedou účetnictví postupují dle evidence příjmů a výdajů, kterou musí vést. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

Příjmy, které jsou od daně osvobozené jsou popsány v § 19 v odst. 1, a) až zn), dále v odstavcích 2 až 12. Jako příklad lze uvést *„členské příspěvky, příjmy ze státních fondů, výnosy z operací na finančním trhu, příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle specifické sazby daně, příjem z podpory od Vinařského fondu, příjmy z podílu na zisku vyplácené dceřinou společností,“* aj. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů) Zároveň jsou od daně z příjmů osvobozeny bezúplatné příjmy, do kterých zahrnujeme například: *„a) příjem z nabytí dědictví nebo odkazu, b) příjem, pokud k němu došlo na základě rozhodnutí pozemkového úřadu o pozemkových úpravách, v podobě: 1. nabytí vlastnického práva k pozemku, 2. zřízení věcného břemene, a jiné.“* (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 19 odst. 1)

Položky, které snižují základ daně jsou uvedeny v § 20 ZDP. Jedná se například o *„bezúplatné plnění, které bylo poskytnuto obcím, krajům či organizačním složkám státu a jiným institucím, a to na vzdělávání a vědu, kulturu, školství či na jiné humanitární, charitativní a náboženské účely“* (Zákon č. 586/1992 Sb. – Zákon České národní rady o daních z příjmů, § 19 odst. 1) a mnoho jiných činností, které popisuje odst. 8 ZDP. Lze odečíst i dar na zdravotnické prostředky či na financování odstranění následků živelné pohromy, ke které došlo na území EU. Tato bezúplatná plnění jsou však více

specifikována ZDP. V souhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně a dar musí mít hodnotu minimálně 2.000 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 20)

Odčitatelné položky od základu daně jsou obdobné jako u fyzické osoby. Tuto záležitost popisuje § 34 ZDP. Ve výše popsané kapitole 3.2, v odstavci položky odčitatelné od základu daně jsou popsány základní položky, které lze odečíst od základu daně. Jako příklad lze uvést daňovou ztrátu, která splní podmínky stanovené ZDP. Je možné odečíst maximálně částku 30.000.000 Kč a její uplatnitelnost je maximálně 5 let od jejího vzniku. Jako další položku, kterou může podnikatel odečíst od základu daně, jsou náklady na podporu výzkumu a vývoje. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, § 34h)

Slevy na dani jsou u právnických osob pouze dvě. Zde lze pouze uvést slevy na postižené zaměstnance. Tyto slevy může rozdělit dle stupně postižení zaměstnaných osob. Jedná-li se o zaměstnance s těžším zdravotním postižením může si právnická osoba snížit daň o 60.000 Kč za každého zaměstnance za rok. Jde-li o zaměstnance se zdravotním postižením, s výjimkou těžkého zdravotního postižení lze daň snížit o částku 18.000 Kč na každého zaměstnance za rok. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

Sazba daně je u právnické osoby velice specifická a je určena formou podnikání právnické osoby. ZDP udává, že základní sazba daně činí 19 %, pokud je ale v obchodní společnosti člen uveden i jako fyzická osoba, jako například v komanditní společnosti, je jeho zisk z podnikání zdaněn navíc sazbou 15 %. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů; BusinessINFO.cz, 2021a)

Zdaňovacím obdobím je u právnických osob buďto kalendářní rok, nebo rok hospodářský, který si podnikatel určí sám. Hospodářský rok se vyznačuje 12 po sobě nepřetržitě jdoucími měsíci. Může však také započít fúzí dvou podniků a značí se tím začátek společného podnikání, nebo naopak rozdělením obchodní korporace na dvě samostatné obchodní společnosti. (Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů)

Zálohy popisuje § 38a ZDP, v tomto případě jsou stejné jako u fyzických osob. Zálohy jsou velice častým způsobem, jak splácet daň z příjmů. Ta se také může hradit pouze jednou splátkou, ale to není příliš častý způsob úhrady. Výše záloh je stejná jako

u fyzických osob. To tedy znamená, že pokud bude daňová povinnost v rozmezí 30.000 Kč a 150.000 Kč bude daň placena ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti, a to v pololetních splátkách 15.6 a 15.12. Jestliže by povinnost přesáhla 150.000 Kč, budou placeny zálohy ve výši 25 % z poslední známé daňové povinnosti, a to ve čtvrtletních splátkách 15.3., 15.6., 15.9. a 15.12. (Dvořáková et al., 2019)

Daňové přiznání k dani z příjmů je povinen podat každý poplatník daně z příjmů právnických osob. Zde není nutno překročit stanovenou hranici jako u fyzické osoby. Daňové přiznání se tedy musí podat vždy, i když podnikatel vykáže základ daně v hodnotě 0 Kč nebo vykáže daňovou ztrátu. (Dvořáková et al., 2019)

Zánik a zrušení právnické osoby jsou dvě rozdílné činnosti. Ke zrušení právnické osoby může vést více cest. Právní osobnost může být zrušena pouze právním jednáním, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo uplynutím doby, po kterou bylo stanovena její doba životnosti. Právnická osoba může zaniknout i dobrovolně, a to tehdy rozhodne-li o tom její příslušný orgán. Pokud se jedná o zrušení této osoby s likvidací, zruší se osoba po dosažení účelu či uplynutí doby ke které byla zřízena. Jestliže se právnická osoba ruší kvůli přeměně, zruší se bez likvidace, a to ke dni účinnosti přeměny. Zánik právnické osoby lze popsat jako výmaz z veřejného rejstříku, kde byla dříve zapsána. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

Pokud je obchodní korporace zrušena s likvidací, mají společníci podíl i na její likvidaci, tedy pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Podle Moravce (2021) se *„likvidační zůstatek rozdělí mezi společníky nejprve do výše, v jaké splnili svou vkladovou povinnost. Nestačí-li likvidační zůstatek na toto rozdělení, podílejí se společníci na likvidačním zůstatku v poměru k výši svých splacených vkladů.“* (Moravec, 2021, str. 29) Pokud po zrušení společnosti zůstanou dluhy, ručí za ně společníci i po jejím zániku, a to do výše svého podílu na likvidačním zůstatku. (Moravec, 2021, str. 29)

3.3.2 Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost je první z osobních společností, která zde bude uvedena a podrobně popsána. Pro tuto obchodní společnost je typické založení minimálně 2 osobami, a to buď fyzickými, právnickými, nebo jejich kombinací. Na správě majetku, podnikání i za dluhy ručí společně a nerozdílně. Jestliže se do společnosti přihlásí společník, na jehož majetek byl v posledních 3 letech uvalen konkurz nebo insolvenční řízení, tak se společníkem podniku nestane. Pro společnost jsou typické zkratky „v.o.s.“

nebo „veř. obch. spol.“ (Moravec, 2021) V této společnosti se musí uzavřít společenská smlouva, už jen z principu počtu zakládajících členů. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Minimální ani maximální výše vkladu či základního kapitálu není stanovena. Pokud mají společníci určenou vkladovou povinnost, musí ji splnit předepsaným způsobem, v hodnotě a ve lhůtě tomu určené společenskou smlouvou. Pokud společnosti vzniknou dluhy z podnikání, tak za ně ručí všichni společníci společně a nerozdílně. Pokud tyto dluhy přesáhnou hodnotu majetku společnosti a dovedou ji k bankrotu, pak mohou společníci přijít i o svůj soukromý majetek. Společník ručí za všechny dluhy, které vznikly před i po jeho začlenění do společnosti. Pokud ovšem společník vystoupí z podniku, ručí pouze za dluhy, které vznikly za dobu jeho přítomnosti. (BusinessCentre.cz, 2021a)

Jak již bylo zmíněno, každou společnost musí vést určité orgány, které si zvolí nebo jsou dány zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, zákon o obchodních korporacích. Ve veřejné obchodní společnosti vzniká pouze statutární orgán, a tím jsou všichni společníci, kteří splňují požadavky stanovené ZOK nebo společenskou smlouvou. Pokud bude zapotřebí se ve veřejné obchodní společnosti rozhodnout či hlasovat, je nutné získat souhlas všech společníků. Zde platí, že každý společník má jeden hlas, pokud tedy společenská smlouva nestanoví jinak. (BusinessCentre.cz, 2021a)

Podíl na ztrátě i zisku je u společníků stanoven rovným dílem. „*Každý společník má právo na podíl na zisku ve výši 25 % z částky, v níž splnil svou vkladovou povinnost. Pokud zisk společnosti k vyplacení této částky nepostačuje, rozdělí se mezi společníky v poměru částek, v nichž splnili svou vkladovou povinnost.*“ (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, § 112 odst. 2) Pokud i po vyplacení podílů společníkům dle jejich poměru k základnímu kapitálu zůstává část zisku nerozdělena, je mezi ně suma rozdělena rovnoměrně.

Veřejná obchodní společnost se ruší či zaniká více způsoby. Jedním z nich je například úmrtí společníka. Pokud zde není uvedeno dědické řízení na podíl ve společnosti zaniká. Dále společnost může být zrušena dnem rozhodnutí soudu a nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Jako další příčiny, které vedou k zániku společnosti lze uvést vyloučení společníka z důvodu uvedeném v ZOK, dnem vyhlášení konkurzu na majetek z jednoho

ze společníků či zahájení insolvenčního řízení pro nedostatek majetku ve společnosti. (BusinessCentre.cz, 2021a)

Jak již bylo zmíněno výše, pokud společník zemře jeho část ve společnosti může být uvedena v dědickém řízení. Jestliže se dědic nechce stát společníkem, může svou část ve společnosti vypovědět do 3 měsíců od data uskutečnění dědického plnění. (BusinessCentre.cz, 2021a)

Vybraná daňová a účetní problematika veřejné obchodní společnosti – výsledek hospodaření

Daňová problematika související s veřejnou obchodní společností je obšrná a závislá na předmětu podnikání konkrétní firmy. Všeobecně lze tvrdit, že se v.o.s. může týkat daň z příjmů, silniční daň, daň z přidané hodnoty aj. Zajímavým poznatkem vyplývajícím z literatury je, že veřejná obchodní společnost nespadá pod daň z příjmů právnických osob. (Dvořáková et al, 2019) K jiným daním se musí společnost zaregistrovat ihned po svém vzniku a po přidělení daňového identifikačního čísla, a to do 15 dní. (Ondřej et al., 2019)

Dle zákona č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů § 38mb veřejná obchodní společnost nemusí podávat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob. Výsledek hospodaření, ať zisk či ztrátu si společníci rozdělí rovným dílem, nebo jinak pokud je to uvedeno ve společenské smlouvě. Jestliže je podíl na zisku příjmem pro společníka jako pro fyzickou osobu, není zdaňován. Společník jej však musí zdanit sám, a to podle ZDP § 7 jako příjem ze samostatné činnosti. Podíl pro společníka jako právnickou osobu také není zdaňován. PO musí o tento podíl ze zisku navýšit svůj základ daně v přiznání k dani z příjmů právnických osob. Po rozdělení hospodářského výsledku, v případě rozdělení zisku mezi společníky, počíná společnost plnit vůči společníkům závazek. Jestliže společnost vykáže jako hospodářský výsledek ztrátu, je rozdělena stejným dílem mezi společníky a následně je přesunuta do pohledávek oproti společníkům. (Ondřej et al., 2019)

Pokud jde o případ s hospodářskou ztrátou, zaeviduje se výše ztráty na vrub účtu 354 Pohledávky za společníky při úhradě ztráty a ve prospěch účtu 596 Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům. Jedná-li se o ziskovou situaci, vznikají společnosti závazky vůči společníkům. Ty se musí souvztažně zapsat na vrub účtu Převod podílu na

výsledku hospodaření společníkům. (Strouhal, Brychta, Bulla, Krupová, Kuchařová, Pilařová, Pšenková, 2020)

Sociální a zdravotní zabezpečení společníků ve veřejné obchodní společnosti

Na každého, kdo je společníkem ve veřejné obchodní společnosti je nahlíženo jako na osobu samostatně výdělečně činnou – tedy OSVČ. U zdravotního pojištění se každý společník musí sám přihlásit ke zdravotnímu pojištění, každý rok podávat Přehled o výdajích a příjmech a platit stanovené zálohy. Na ČSSZ musí společníci platit stanovené zálohy a ke konci roku podat roční přehled. U sociálního pojištění je zapotřebí se přihlásit nejen k důchodovému pojištění na České správě sociálního zabezpečení. (Ondřej et al., 2019; Portál.POHODA.cz, 2014)

3.3.3 Komanditní společnost

Druhou společností, která zde bude uvedena je komanditní společnost. Při založení společnosti se uzavírá společenská smlouva, to značí, že k založení této společnosti jsou zapotřebí minimálně 2 společníci. Jeden z nich bude za vzniklé dluhy podniku ručit omezeně, tento společník je nazýván komanditista. Druhý společník musí ručit za dluhy podniku neomezeně, jedná se o komplementáře. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech) Jako každá obchodní společnost má své zkratky i komanditní společnost, tu lze označit zkratkami „k.s.“ či „kom. spol.“. Kromě základních údajů, které jsou identické jako u veřejné obchodní společnosti, se zde vyskytují výjimky. V rámci společenské smlouvy je nutné identifikovat komanditisty a komplementáře včetně výše jejich vkladu do společnosti. ZOK § 119 udává: „...*pokud ze společných ustanovení části druhé a této hlavy zákona neplyne něco jiného, použijí se na komanditní společnost přiměřeně ustanovení o veřejné obchodní společnosti.*“ (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech) Právní ujednání platná pro veřejnou obchodní společnost lze v přiměřené míře použít na založení, řízení i zánik a zrušení společnosti komanditní. Jestliže je komplementář právnickou osobou, veškerá práva a povinnosti, která souvisí s komanditní společností musí být převedena na pověřeného zmocněnce, který je osobou fyzickou. Jestliže je komplementář fyzickou osobou, není nutné, aby splňoval všeobecné podmínky k provozu živnosti. Podmínky stát se společníkem ve v.o.s. a komplementářem v kom. spol. jsou stejné. Pokud byl na osobu v posledních třech letech vyhlášen konkurz či byl návrh na zahájení insolvenčního řízení zamítnut pro nedostatek majetku, tato osoba se nemůže stát komplementářem. (BusinessINFO.cz, 2019b)

Minimální ani maximální výše základního kapitálu a vkladů není předepsána. Problematika vkladů je v komanditní společnosti, konkrétně u komplementářů, řešena podobně jako ve veřejné obchodní společnosti. Společenskou smlouvou musí být stanoveno, jak bude vkladová povinnost komanditistů splněna, zda bude vklad vykonán provedením práce, služby či vložением peněžních a nepeněžních prostředků. Podíly komanditistů se následně stanoví dle velikosti jejich vkladu do společnosti. Jak již bylo řečeno za dluhy, které společnosti vzniknou, komplementáři pak ručí veškerým majetkem, kterým disponují. Komanditisté za dluhy společnosti ručí do částky označované jako komanditní suma. Ta nesmí být nižší, než je vklad komanditisty. (BusinessINFO.cz, 2019b; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Orgán, který v této společnosti vzniká je pouze statutární orgán. Ten se skládá ze všech komplementářů. ZOK § 46 říká, kdo se může a nesmí z komplementářů stát členem statutárního orgánu. Rozhoduje-li se o věcech, které nespádají do kompetence statutárního orgánu, jsou do hlasování přizváni i komanditisté. Hlasování komplementářů a komanditistů probíhá odděleně. (BusinessCentre.cz, 2021b)

Rozdělení zisku a ztráty v komanditní společnosti probíhá dle ZOK § 126 následně: zisk či ztráta se rozdělí na polovinu mezi komplementáře a společnost. Komplementáři si zisk rozdělí rovným dílem. Část připadající společnosti se zdaní, poté se případně rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů. Rozdělení a úhrada ztráty se komanditistů netýká. Zákon o obchodních společnostech a družstvech udává, co není příčinou zrušení komanditní společnosti, jedná se o výpověď komanditisty, smrt nebo zánik komanditisty, prohlášení konkursu na majetek komanditisty či vyloučení komanditisty. Ke zrušení společnosti pak dochází například při nesplnění požadavků u komplementářů, které udává ZOK § 46. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Vybraná daňová a účetní problematika komanditní společnosti – zdanění výsledku hospodaření komanditistů a komplementářů, podíly na zisku či ztrátě

Daňová problematika, která se týká komanditní společnosti je komplikovanější než u veřejné obchodní společnosti. Dále však platí, že se společnost musí přihlásit od začátku podnikání k daním do 15 dní, které souvisejí s jejím podnikáním, včetně daně z příjmů. Konkrétně komanditní společnost spadá k právnickým osobám. U komanditistů

a komplementářů je odvod závislý na formě, pod kterou jsou přihlášení ve společnosti, tedy jestli jako fyzická či právnická osoba. (Dvořáková et al., 2019; Ondřej et al., 2019)

Polovina zisku, která připadá komplementářům bude zdaněna podobně jako u společníků v. o. s. Jedná-li se o FO, podíl není společností zdaněn, ale musí být vykázán v daňovém přiznání podle ZDP § 7, kde bude zdaněn jako příjem ze samostatné činnosti. U právnické osoby se podíl také nezdaňuje, ale opět se tento podíl musí vykázat v přiznání z daní příjmů PO a navýšit o něj ZD. Jestliže se jedná o polovinu zisku, která připadá společnosti, musí být zdaněna 19% daní z příjmů právnických osob. Poté je případný podíl vyplacen komanditistům, kteří jej musí zdanit 15% daní jako příjem z kapitálového majetku. (FINANCE.cz, 2005)

Jedná-li se o účetní problematiku výsledku hospodaření, lze ji vyřešit v případě komplementářů podvojným zápisem. V případě ztráty ve prospěch nákladového účtu Převod podílu na výsledku hospodaření a na vrub aktivního účtu pohledávka ke společníkům. Jde-li o zisk u komplementářů je zaúčtován na vrub Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům a ve prospěch účtu 364 Závazky ke společníkům při rozdělování zisku. (Ondřej et al., 2019)

Sociální a zdravotní pojištění v komanditní společnosti

Jedná-li se o komanditistu, lze na něj z hlediska zdravotního a sociálního pojištění nahlížet jako na zaměstnance nebo podobné osoby. V případě komplementáře musí dojít k podání přihlášky ke zdravotnímu a sociálnímu pojištění stejně jako u společníků ve v.o.s. Sami podají přihlášku, přihlásí se ke zdravotnímu pojištění a každý rok podávají Přehled o příjmech a výdajích, včetně provedení plateb za vyměřené zálohy. Sociální pojištění má obdobný postup, tedy registrace a platí zálohy vyměřené ČSSZ. (Ondřej et al., 2019)

3.3.4 Akciová společnost

Jako první z kapitálových obchodních společností zde bude uvedena akciová společnost. K založení této společnosti je zapotřebí pouze jedna osoba, a to buď osoba fyzická či právnická. Z toho vyplývá, že zakládacím dokumentem může být jak zakladatelská listina či společenská smlouva. V České republice tento druh společnosti není velmi častý. Hlavní příčinou je stanovená výše základního kapitálu, a to částkou 2.000.000 Kč či 80.000 EUR. Akciovou společnost lze uvádět ve zkráceném tvaru „a.s.“ či „akc. spol“.

(Moravec, 2021) Základní kapitál se skládá z určitého počtu akcií. Akcie je cenný papír, jeho koupí je společník spojen s podílem na základním kapitálu, s hlasovacím právem či jinými povinnostmi. V případě koupě akcie, se majitel podílí na ZK, ale neručí za dluhy, které mohou společnosti v budoucnu vzniknout. (Moravec, 2021)

Zakladatelská listina či smlouva musí mít stejné náležitosti jako jakákoli jiná forma podnikání, včetně počtu upsaných akcií, jejich jmenovitou hodnotu, počet hlasů spojených s jednou akcií či popis různých druhů akcií a práv s nimi spojených a jiné další náležitosti. (BusinessINFO.cz, 2019b)

Po sepsání zakladatelského dokumentu a přijetí stanov, je společnost oficiálně založena a zápisem do obchodního rejstříku vzniká. Když akcionář zakoupí akcii pojí se s ní práva a povinnosti. Jedná se například o právo na podíl ze zisku, právo na vysvětlení a hlasovací právo. Hlasovací právo umožňuje akcionáři účastnit se valné hromady a ovlivnit směřování společnosti počtem hlasů, které se pojí s množstvím zakoupených akcií. Jednou z možností, jak splatit vkladovou povinnost je splatit emisní kurz akcie, kterou zakoupil a zaplatit ji v době určené ve stanovách či v zakladatelském dokumentu. To znamená zaplatit peněžní částku, která je uvedena na akcií – její jmenovitou hodnotu včetně emisního ážia. Druhou možností, jak splnit vkladovou povinnost je vložit nepeněžitý vklad, který musí být oceněn znalcem. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Struktura akciové společnosti může být vedena dvěma směry. Jedná se o monistický či dualistický systém vedení společnosti, který určuje, jaké orgány budou v podniku založeny, včetně jejich rozhodovací pravomoci. V obou zmíněných systémech je zřízena **valná hromada**. Na schůzi tohoto orgánu se akcionáři podílí na řízení společnosti. ZOK stanoví, že: „... každý společník má jeden hlas za každou 1 Kč vkladu., nestanoví-li zakladatelský dokument jinak.“ (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech) Valná hromada se svolává minimálně jednou za účetní období a je svolávána představenstvem či správní radou. To závisí na typu systému ve společnosti. Není zapotřebí, aby se valné hromady účastnili všichni akcionáři. Podstatné je, že se jednání účastní společníci, kteří mají minimálně polovinu všech hlasů. Chce-li valná hromada rozhodnout o zrušení firmy s likvidací, či přijmout jiné zásadní rozhodnutí při kterém dojde ke změně společenské smlouvy či jejího obsahu, je zapotřebí mít minimálně dvoutřetinovou většinu hlasů všech přítomných členů. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech; Moravec, 2021)

Monistický systém je první z možností, jak řídit akciovou společností. V tomto systému se zřizují dva orgány, a to valná hromada a správní rada, která slouží jako statutární orgán. Této radě náleží rozhodování v obchodním vedení firmy i dohled nad činnostmi společností. V monistickém systému je správní rada nejvyšším orgánem společnosti a nikdo není oprávněn udělovat radě pokyny, jak společnost vést. Správní rada se řídí pouze pokyny a zásadami, které schválí valná hromada a jsou v harmonii s právní legislativou. Další činností, kterou správní rada zajišťuje je řádné vedení účetnictví. Následně je účetnictví předloženo valné hromadě ke schválení, zahajuje se účetní závěrka, rozdělení zisku či ztráty a jiných zdrojů. Členem správní rady se může stát jak fyzická, tak právnická osoba. Minimální počet osob ve správní radě jsou tři členové. Volení a odvolání jsou valnou hromadou či akcionáři na tříleté funkční období. Podmínkou členství ve správní radě je dle ZOK zákaz konkurence. To znamená zákaz podnikání v předmětu společnosti a ani ve prospěch jiných osob nebo zákaz členství ve statutárním orgánu v jiné obchodní společnosti. (Moravec, 2021)

V **dualistickém systému** se zřizují správní orgány tři – valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. Představenstvo slouží jako řídicí a statutární orgán, avšak se nadále řídí pokyny valné hromady. Současně představenstvu přísluší vedení řádného účetnictví, které je následně předloženo valné hromadě ke schválení, rozdělení zisku či ztráty a přerozdělení jiných zdrojů. Pokud neurčí stanovy jinak, je představenstvo voleno a odvoláváno valnou hromadou. Minimální počet členů pro správné fungování představenstva jsou tři osoby. Opět členem se může stát jak právnická, tak fyzická osoba a funkční období je opět na tři roky. Při hlasování v představenstvu rozhoduje vždy většina hlasů všech přítomných členů. Opět zde platí zákaz konkurence, tedy zákaz podnikání se stejným předmětem podnikání či ve prospěch jiných osob. Člen nesmí být součástí žádného jiného statutárního orgánu v jiné obchodní společnosti. Dozorčí rada zde funguje jako kontrolní orgán a dohlíží na funkčnost a výkon představenstva i na činnost společnosti. Dozorčí rada je opět vedena pokyny valné hromady, které splňují legislativní normy. ZOK říká, že: *„členové jsou voleni valnou hromadou, ale pokud má firma více než 500 zaměstnanců v pracovním poměru, zaměstnanci mohou zvolit jednu třetinu členů dozorčí rady společnosti. Funkční období je opět na 3 roky a minimální počet je stanoven na 3 členy.“* (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech) Příslušníci mohou být odvoláni jen valnou hromadou nebo zaměstnanci. Kontrolní orgán má právo nahlížet do všech záznamů či dokladů souvisejících

s podnikatelskými činnostmi podniku. Jako u předchozích orgánů i zde je platný zákaz konkurence. (Moravec, 2021; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

O zrušení akciové společnosti rozhoduje valná hromada a je zapotřebí souhlas dvoutřetinové většiny účastněných členů. Společnost se ruší dnem, kdy valná hromada přijme toto usnesení. Podnik lze zrušit s likvidací nebo bez likvidace. U zrušení s likvidací je nutné určit likvidátora. Ten vyplácí podíly na likvidačním zůstatku akcionářům ihned po odevzdání akcie, které jsou následně zničeny. Jedná-li se o zrušení bez likvidace jde o fúzi, rozdělení či převod na jiného akcionáře. (BusinessINFO.cz, 2014c; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Vybraná daňová a účetní problematika akciové společnosti – daň z příjmů a rozdělení zisku

Jako každá jiná obchodní jednotka se i akciová společnost musí přihlásit k daním do 15 dní od začátku podnikání. To platí i o dani z příjmů, konkrétně k dani z příjmů právnické osoby. Zde platí povinnost podávat daňové přiznání, kde základem daně je hospodářský výsledek upravený o určité položky, které snižují či zvyšují základ daně. V případě dosažení zisku má každý akcionář právo na podíl ze zisku. Podíl se ustanovuje podle jmenovité hodnoty akcie. Jedná-li se o akcionáře, který je fyzickou osobou je jeho podíl příjmem a je daněn jako příjem z kapitálového majetku 15% srážkovou daní. Jestliže je akcionář právnická osoba a splňuje podmínky ZDP § 19, je daný podíl od daně osvobozen. Jestliže podmínky nesplní, podíl se zdaní. (Strouhal et al., 2020)

Zvyšování a snižování základního kapitálu

Na základě rozhodnutí valné hromady může akciová společnost zvyšovat či snižovat svůj základní kapitál. Tyto změny ovlivní stanovy společnosti, které se promítnou do obchodního rejstříku a do účetnictví celé firmy. V období, kdy ještě není zapsána změna do obchodního rejstříku je použit účet Změny základního kapitálu – 419. Zvýšení základního kapitálu se v akciové společnosti provádí úpisem nových akcií. Je zapotřebí, aby akcionáři zaplatili jistinu, která se následně zaúčtuje na stranu Dal účtu 379 Jiné závazky. Zároveň se provede zápis na účet typický pro zvolený typ úhrady, např. Bankovní účet či Peníze v hotovosti či v pokladně. Tato akce je následována zaúčtováním akcií ve jmenovité hodnotě na stranu Dal účtu 419 Změny základního kapitálu a na stranu Má dáti účtu 353 Pohledávky za upsaný kapitál. (Strouhal et al., 2020)

V této účetní problematice nesmí být opomenuto zaúčtování jistiny, které se provede na stranu Dal účtu 353 Pohledávky za upsaný kapitál a souvztažně na účet 379 Jiné závazky. Následně co akcionáři zaplatí za upsanou hodnotu akcií zaúčtují se tyto aktivity na stranu Dal účtu Pohledávky za upsaný kapitál a stranu Má dáti přírůstek peněžních prostředků na Bankovní účet či Peníze v hotovosti. Další krok je zapsat změnu do obchodního rejstříku pomocí 4. účtové třídy, ve prospěch účtu Základní kapitál a na vrub účtu Změna základního kapitálu. Pokud je jmenovitá hodnota akcie nižší než její emisní kurz, využívá se účtu Ážio a účtové strany ve prospěch. (Strouhal et al., 2020)

O snížení základního kapitálu opět musí rozhodnout valná hromada společnosti. Snížit jej společnost může o vlastní akcie, a to pomocí strany ve prospěch účtu Změny základního kapitálu a vrubové strany účtu Základní kapitál. Tyto účty se využijí při zápisu snížení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Při snížení základního kapitálu se akcie musí zničit a k této akci je využita strana Dal účtu 252 Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly a strana Má dáti účtu 419 Změny základního kapitálu. Je možné, že jmenovitá hodnota akcií a jejich pořizovací cena je rozdílná. K zápisu tohoto rozdílu lze použít účet Ážio. (Strouhal et al., 2020)

3.3.5 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je obchodní společností, která spadá do kapitálových společností. K založení této společnosti je zapotřebí jedné fyzické či právnické osoby. I zde je stanovena základní výše kapitálu, v tomto případě je minimální výše kapitálu 1 Kč. Společnost tedy může vzniknout na základě společenské smlouvy či zakladatelské listiny, opět záleží na počtu zakladatelů. Typickými zkratkami pro společnost s ručením omezeným jsou „spol. s r.o.“ nebo více používaná „s.r.o.“ V této obchodní společnosti se ručí za dluhy společně a nerozdílně do výše splněné vkladové povinnosti dle obchodního rejstříku. Pokud společenská smlouva obsahuje základní náležitosti, stejné jako u předcházejících společností a podpisy všech společníků, může být společnost s ručením omezeným založena. Jako u všech společností je vznik deklarován zápisem do obchodního rejstříku. Josková (2018) říká, že: *„Společníkem společnosti s ručením omezeným může být v zásadě jakákoliv fyzická či právnická osoba, česká i zahraniční. Zákon o obchodních korporacích neurčuje minimální ani maximální počet společníků a ten se tak může pohybovat od jediného společníka až po několik desítek společníků.“* (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech) Vklad společníka

zavazuje vložit do podniku určitou peněžní částku a součet všech vkladů poté tvoří základní kapitál společnosti. (Josková et al, 2018; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Podíl společníka se odvíjí od poměru vkladu do společnosti s ručením omezeným vůči výši celkového základního kapitálu. Zároveň se s podílem mohou vázat práva a povinnosti – jako je například hlasovací právo či právo na podíl na zisku, vkladová povinnost, povinnost ručení a další podobná práva či povinnosti jako u zmíněných společností. Veškeré tyto povinnosti či práva upravuje společenská smlouva a právní legislativa. Pokud se k podílu nevážou žádná práva a povinnosti, podíl se nazývá základní. Zákonem není limitováno, kolik podílů může společník vlastnit. Celkově je podíl v s.r.o. reprezentován kmenovým listem, který je cenným papírem a má stejné náležitosti jako každý jiný cenný papír. (Moravec, 2021)

Jako v akciové společnosti i zde vzniká valná hromada, která reprezentuje nejvyšší orgán. Statutární orgán zde zastupují jednatele. Valná hromada je zde složena ze všech společníků a každý z nich má právo účastnit se zasedání. Tento orgán rozhoduje zejména o nejpodstatnějších otázkách ve společnosti – například dělení zisku ve společnosti, zvyšování či snižování základního kapitálu či úprava společenské smlouvy. Valná hromada rozhoduje většinou hlasů všech přítomných společníků. Například aby mohlo být přijato rozhodnutí, které ovlivní společenskou smlouvu, je zapotřebí dvou třetin hlasů přítomných společníků. Jestliže by valná hromada rozhodla ve věci, která nesouvisí s její působností, tak nebude mít vyjádření žádné právní účinky. Valná hromada má ze zákona o obchodních společnostech a družstvech povinnost svolat se alespoň jednou za účetní období. Statutární orgán ve společnosti s ručením omezeným je zastoupen jednatelem či jednatelem. Tento orgán zastupuje společnost, zabezpečuje obchodní vedení a další náležitosti, které nespádají do pravomoci valné hromady. Kontrola valné hromady spadá do kompetence jednatelů, jelikož společnost s ručením omezeným nemusí povinně dle legislativy tvořit dozorčí radu. I zde platí pro jednatele zákaz konkurence nebo zákaz být členem statutárního orgánu v jiném podniku. (Josková et al, 2018; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Společnost s ručením omezeným může zaniknout tehdy, kdy se společníci dohodnou o jejím zrušení. Rozhodnutí je následně vydáno ve formě veřejné listiny. Společnost také může být zrušena nedobrovolně. V tomto případě se jedná o rozhodnutí soudu či jiné právní instituce. Důvodem pro zrušení společnosti s ručením omezeným může být

například provozování nezákonné činnosti nebo nesplnění podmínek stanovených právní legislativou. Společnost vždy zaniká s likvidací, která má za cíl vyrovnat vztahy společnosti ke třetím zainteresovaným osobám. Jestliže je důvodem zrušení fúze, rozdělení či převod jmění na společníka, společnost se ruší bez likvidace. (Josková et al, 2018; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Vybraná daňová a účetní problematika společnosti s ručením omezeným – změny základního kapitálu

Změny kapitálu upravuje zákon č. 90/2012 Sb. – Zákon o obchodních společnostech a družstvech. Tato legislativa udává, že o změnách základního kapitálu může rozhodnout pouze valná hromada. Základní kapitál může být navýšen pouze vkladem společníků či z vlastních zdrojů s.r.o., nebo kombinací těchto dvou možností. O základním kapitálu společnosti s ručením omezeným se účtuje podobně jako u akciové společnosti. Pokud se základní kapitál zvýší zaúčtuje se na vrub účtů kapitálových, majetkových účtů či účtů souvisejících s peněžními prostředky, které s touto operací souvisí. U kapitálových účtů se například jedná o nerozdělený zisk z minulých let, výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení či fondy ze zisku. Souvztažně se zaúčtuje ve prospěch účtu Změny základního kapitálu a vyčká se do doby zapsání změny do obchodního rejstříku. Po provedení zápisu je tato operace přeúčtována pomocí strany Dal účtu Základní kapitál. (Strouhal et al., 2020)

Jak již bylo zmíněno, základní kapitál může být navýšen vklady společníků. V tomto případě valná hromada nařídí svým společníkům vložit peněžní prostředky nad rozsah jejich vkladové povinnosti. Tyto povinné příplatky mimo základní kapitál se účtují na stranu Má dáti daných aktivních účtů a souvztažně na stranu Dal účtu Ostatní kapitálové fondy. (Strouhal et al., 2020)

O snížení základního kapitálu opět rozhoduje valná hromada společnosti s ručením omezeným. Důvodů pro snížení základního kapitálu je více, může nastat situace, kdy je společnost překapitalizovaná. Jedná se o přebytek či nadbytek vlastních zdrojů, které podnik nemůže efektivně využívat. Z tohoto důvodu sníží základní kapitál a prostředky může investovat efektivněji. Dalšími důvody může být odchod společníka ze společnosti či úhrada ztráty z minulých let. Ke snížení základního kapitálu se využije strany Dal kompetentních účtů – kapitálové účty nebo Ostatní závazky ke společníkům a strana Má dáti účtu Změny základního kapitálu. Zaúčtování na stranu Dal účtu Základní kapitál

a Má dáti účtu Změny základního kapitálu se provede až po zapsání změny do obchodního rejstříku. (Živnostník.cz, 2022; Strouhal et al., 2020)

Vybraná daňová a účetní problematika – daň z příjmů, výsledek hospodaření a rozdělování zisku ve společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným má jako každá obchodní společnost povinnost přihlásit se k daním do 15 dní ode dne zápisu do obchodního rejstříku. Do těchto daní spadá i daň z příjmů, konkrétně daň z příjmů právnických osob. Povinností poplatníků této daně je podávání ročního daňového přiznání. Poté co společnost vykáže čistý výsledek hospodaření, bude použit jako základ pro výpočet daně. Než tak učiní, tento výsledek hospodaření musí upravit o položky, které mohou hospodářský výsledek snížit či zvýšit. Až po této úpravě vznikne společnosti hrubý výsledek hospodaření, a tím základ pro výpočet daně z příjmů právnických osob. (Strouhal et al., 2020; Ondřej et al, 2019)

Jak již bylo zmíněno o rozdělení zisku mezi společníky rozhoduje valná hromada. Pokud zakladatelská listina nestanoví jinak, podíly jsou děleny poměrem podílů společníků k základnímu kapitálu společnosti. Jelikož je podíl na zisku pro společníka jako pro fyzickou osobu příjem z kapitálového majetku, společnost jej musí zdanit 15 % sazbou daně. Pokud by společník byl osobou právnickou, při splnění určitých podmínek dle ZDP je tento příjem osvobozen od daně z příjmů. (Strouhal et al., 2020)

3.3.6 Družstvo

Družstvo je speciální formou podnikání právnické osoby. Dle ZOK družstvo mohou založit minimálně 3 osoby. Maximální ani minimální výše základního kapitálu nebo vkladu členů není stanovena. ZOK udává, že: „*družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.*“ (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech) V případě zakládání družstva není povinnost sepsat společenskou smlouvu. Jako úkon založení postačí konání ustanovující schůze a sepsání stanov. Ve stanovách jsou určeny základní údaje o družstvu, ale také zde může být určen pracovní vztah člena k družstvu. Dále se členové družstva podílejí na základním kapitálu, tzn. každý z nich musí vložit do družstva vklad. Opět může být tvořen peněžitým či nepeněžitým vkladem. Oficiálně se členem družstva stane osoba, která splní vkladovou povinnost a písemným prohlášením o členství či smlouvu o pracovním poměru. V družstvu vznikají orgány – členská schůze, představenstvo, kontrolní komise a další

orgány. Členy těchto orgánů mohou být pouze členové družstva, každý z nich má 1 hlas a funkční období nesmí být delší než 5 let. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Vybraná daňová a účetní problematika družstva

O dělení zisku rozhoduje nejvyšší orgán, tedy členská schůze. Podíly jsou stanoveny dle stanov družstva či poměrem k výši splaceného vkladu. Dle ZDP jsou příjmy z podílu řazeny dle § 8 do příjmů z kapitálového majetku a jsou zdaněny 15% sazbou daně.

I v družstvu je možné změnit výši základního kapitálu. Tuto změnu může vyvolat více faktorů, např. rozhodnutí členské schůze či další vklady členů družstva nebo přijetí zcela nového člena. U této formy podnikání je dobré vést analytiku účtu Základní kapitál. Pokud se jedná o členské vklady zaúčtují se přímo na stranu Má dáti účtu Pohledávky za upsaný základní kapitál a na stranu Dal účtu Základní kapitál a využije se právě zmíněné analytiku. Jedná-li se ovšem o úpis vkladů, které se zapisují do obchodního rejstříku, je nutné využít strany Dal účtu Změny základního kapitálu a stranu Má dáti účtu Pohledávky za upsaný kapitál. Po provedení zápisu do obchodního rejstříku je zapotřebí vklady přeúčtovat na stranu Dal účtu Základní kapitál. (Strouhal et al., 2020)

4 Celkové srovnání jednotlivých právních forem podnikání

4.1 Osobní společnosti

Rozhodne-li se podnikatel vyvíjet podnikatelskou činnost ve formě osobní společnosti, musí si vybrat, který typ se k jeho podnikání hodí a který pro něj bude nejvhodnější.

Při pohledu na veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost jsou patrné rozdíly jak v založení, tak v daňové a účetní sféře. Prvky, které jsou společné pro obě formy podnikání, je stanovený minimální počet zakladatelů a neurčená minimální hranice základního kapitálu a vkladů. Hlavní rozdíl v založení společností je dělení společníků v podniku. Ve veřejné obchodní společnosti nejsou společníci členění. Všichni jsou si rovni jak v ručení, tak ve velikosti podílů zisku i ztráty. U veřejné obchodní společnosti je jednoduchost založení kompenzována rizikem, které je spojeno s ručením pomocí osobního majetku. (Strouhal et al., 2020; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Oproti tomu v komanditní společnosti jsou členové dělení podle ručení za společnost. Komanditisté ručí jen do výše svého nesplaceného vkladu a nesou tedy menší riziko, které se váže s podnikáním. Menší riziko se pojí s menším zásahem do vedení společnosti. Komplementáři v tomto případě nesou nejvyšší riziko. Mají možnost se více podílet na vedení společnosti, ale tato možnost je vyvážena právě rizikovým ručením soukromého majetku. (Strouhal et al., 2020; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Pokud se jedná o daňovou problematiku, veřejná obchodní společnost i komanditní společnost spadá k dani z příjmů právnických osob. Veřejná obchodní společnost je dle ZDP osvobozena od podání daňového přiznání. A to díky přerozdělení výsledku hospodaření, ať už se jedná o zisk či ztrátu. Jakýkoli výsledek je rozdělen do nuly a rovným dílem mezi společníky. Jde-li o podíl pro fyzickou či právnickou osobu, ani jeden z těchto podílů není společností zdaněn, protože společník jej musí zdanit sám. FO musí podíl vykázat v daňovém přiznání jako příjem z kapitálového majetku a PO tento příjem musí zahrnout do základu daně v daňovém přiznání právnických osob. (Strouhal et al., 2020)

U komanditní společnosti je zisk dělen mezi společnost a komplementáře. U komplementářů se postupuje stejně jako u společníků ve veřejné obchodní společnosti. Oproti zisku slíbeného společnosti je podíl na zisku zdaněn 19% sazbou daně. Tato částka je poté vyplacena komanditistům, a ti následně podíl zdaní 15% sazbou daně, jako příjem z kapitálového majetku. Zde je patrné, že rizikové ručení osobním majetkem je vykompenzováno vyšším podílem na zisku, který je zdaněn jen jednou. (Strouhal et al., 2020)

Rozdíl mezi těmito osobními společnostmi je v ručení za ztrátu. Ve veřejné obchodní společnosti je ztráta rozdělena rovným dílem mezi všechny členy bez výjimky. Na rozdíl od komanditní společnosti, kde za ztrátu zodpovídají pouze komplementáři a komanditistů se vůbec netýká. (Strouhal et al., 2020)

V účetní sféře je o výsledku hospodaření účtováno s využitím obdobných účtů. V případě komanditní společnosti je možné ztrátu převést do dalšího období. To lze provést pomocí strany Dal účtu 431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a souvztažně pomocí strany Má dáti účtu 429 Neuhrazená ztráta z minulých let. Oproti tomu ve veřejné obchodní společnosti se nepoužívá účet 431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. Jestliže chce v.o.s. převést ztrátu do dalších let, musí použít stranu Má dáti účtu 596 Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům a stranu Dal účtu 710 Účet zisků a ztrát. Pokud ale společnost chce, aby je ztráta netížila i v dalším období, může ji nechat předepsat k úhradě svým společníkům či komplementářům. A to pomocí nákladového účtu strany Dal 596 Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům a na strany Má dáti účtu 354 Pohledávky ke společníkům při úhradě ztráty. (Fučíková, 2015)

Pokud dojde v osobních společnostech k ziskové situaci využije se strany Má dáti účtu 596 Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům a strana Dal účtu 364 Závazky ke společníkům při rozdělování zisku. Existuje zde možnost převést slíbený zisk pro společníky do fondů tvořených ze zisku či na účet Nerozdělený zisk z minulých let. Tuto možnost musí odsouhlasit společníci spolu s vedením firmy. Jestliže se tak stane, zaúčtují se operace pro fondy pomocí strany Má dáti účtu 364 Závazky ke společníkům při rozdělování zisku a strany Dal účtů 421 Rezervní fondy či 424 Ostatní fondy. (Fučíková, 2015)

4.2 Kapitálové společnosti

Problematika založení kapitálových společností je u těchto typů společností obdobná. Stejná je i problematika ručení za společnost, a to pouze majetkem, který spadá do vlastnictví společnosti. U tohoto druhu společností mizí rizikové ručení osobním majetkem. Oba typy korporací mají stanovenou minimální velikost základního kapitálu, avšak není u nich stanoven minimální počet zakladatelů. Dalším společným znakem je tedy možnost uzavření jak zakladatelské listiny, tak společenské smlouvy. Akciová společnost může vzniknout díky jednomu zakladateli, ale ten musí být schopen sám splatit velikost základního kapitálu, tedy 2.000.000 Kč nebo 80.000 EUR. V této společnosti jsou akcionáři – společníci dělení dle toho, kolik akcií odkoupili a jakým dílem se podílejí na základním kapitálu. Například se může jednat o majoritní či minoritní akcionáře. Podstatným rozdílem mezi akciovou společností a společností je výše základního kapitálu. V případě společnosti s ručením omezeným je stanoven minimální základní kapitál pouze v hodnotě 1 Kč, a díky tomu je její založení tak populární. (Strouhal et al., 2020; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Daňová problematika spojená s kapitálovými společnostmi je u danění podílu na zisku velice shodná. Kapitálové společnosti spadají k dani z příjmů právnických osob. O rozdělení zisku rozhoduje valná hromada a podíly jsou určeny poměrem vkladů společníka k základnímu kapitálu. Jedná-li se o společníka, který je ve společnosti uveden jako fyzická osoba, jeho podíl musí společnost zdanit 15% sazbou jako příjem z kapitálového majetku. Pokud se jedná o společníka jako právnickou osobu, který splní podmínky ZDP § 19, je jeho podíl osvobozen od daně. Pokud předepsané podmínky nesplní, je jeho podíl zdaněn. (Strouhal et al., 2020)

Rozdíl u kapitálových společností je opět u hrazení ztráty. Ve společnosti s ručením omezeným se všichni společníci podílejí jak na řízení, tak i na výsledku hospodaření stejným dílem. Pokud se tedy jedná o ztrátu, je rozdělena bez výjimek k úhradě všem společníkům. V akciové společnosti za ztrátu odpovídají pouze zakladatelé společnosti. Akcionáři, kteří do společnosti přinesou kapitál za vzniklé dluhy neručí. (Strouhal et al., 2020; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Hrazení ztráty probíhá v kapitálových společnostech obdobně. I v tomto případě lze ztrátu převést do dalšího období, a to pomocí strany Má dáti účtu 429 Neuhrazená ztráta z minulých let a strany Dal účtu 431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. Ztráta

může být uhrazena pomocí peněžní rezervy nebo předepsáním k úhradě společníkům. Jedná-li se o případ s rezervou, která byla vytvořena ve fondech, použije se strany Má dáti účtu 421 Rezervní fondy, 423 Statutární fondy nebo 424 Ostatní fondy ze zisku a následně strana Dal účtu 431. Pokud jde o situaci, kdy ztrátu hradí společníci, zaúčtuje se o tom na straně Má dáti účtu 354 Pohledávky ke společníkům při úhradě ztráty a strany Dal účtu 431. Tímto souvztažným zápisem vzniká společnosti pohledávka za společníky. Zde je podmínkou, že účet 431 musí mít na konci období po provedení těchto účetních operací nulový zůstatek. (Fučíková, 2015)

Pokud se jedná o zisk a jeho zaúčtování, i zde je více variant, které se v kapitálových společnostech řeší obdobně jako u osobních společností. Zisk, který společnosti vznikl se může použít k tvorbě rezerv. Podnikatel může použít jeden z více účtů, které spadají do kategorie 42 Fondy ze zisku a souvztažně strana Má dáti účtu 431. Zisk ale může i navýšit základní kapitál společnosti. Pokud se tak kapitálová společnost rozhodne je zapotřebí zaúčtovat změnu na stranu Má dáti účtu 431 a strany Dal účtu 419 Změny základního kapitálu. Účet 419 je zde pouze přechodný a využije se do té doby, dokud zvýšení základního kapitálu nebude zapsáno do obchodního rejstříku. Poté se částka přesune na stranu Má dáti účtu 419 a na stranu Dal 411 Základní kapitál. Chce-li společnost rozdělit zisk společníkům ve formě dividend či podílů použije se strana Má dáti účtu 431 a strana Dal účtu 364 Závazky ke společníkům při rozdělování zisku. Jak již bylo zmíněno, při výplatě podílů je nutno vypočítat a odvést daň z příjmů. Tu podnikatel zaúčtuje pomocí strany Má dáti účtu 364 a souvztažně strany Dal 342 Ostatní přímé daně. (Fučíková, 2015)

Každá forma osobní společnosti má svá specifika. Jde například o stanovený počet zakladatelů společnosti či rozdělení společníků požaduje-li to daná forma. Osobní společnosti se liší zejména ve zdanění podílů svých společníků a způsobu ručení, jako například v komanditní společnosti. (Strouhal et al., 2020)

Z celkového srovnání je patrné, že kapitálové společnosti mají daňovou a účetní problematiku podobnou. Ať už jde o zaúčtování podílů společníkům, sazbu daně či provedení změny základního kapitálu. Hlavní rozdíly jsou ovšem stanoveny v založení každé formy podnikání, v tomto případě se jedná o stanovenou minimální hodnotu základního kapitálu. (Strouhal et al., 2020)

5 Způsoby transformace FO na PO

Řada podnikatelů po určité době dospěje do fáze, kdy je nejlepší zvážit uspořádání a další formu vedení svého podnikání. Jedním z důvodů, proč převést podnikání na jinou formu, může být růst a rychlý vývoj podnikatelské činnosti. Jedná-li se o živnost, vždy je lepší přejít na jednu z forem kapitálových společností. (Hlaváč, 2018) V této kapitole budou okrajově zmíněny základní typy přeměn právnických osob, jako je například fúze či přeměna. Hlavním tématem páté kapitoly bude přeměna osoby fyzické na osobu právnickou, s tím spojené vzniklé daňové a účetní výhody či nevýhody.

Existují situace, kdy se právnická osoba, tedy jedna z forem osobních či kapitálových společností tak rozroste, že i ona musí zvážit možnost přeměny na jinou formu podnikání. Pro tyto situace je zde několik možností, jak přejít na jinou formu podnikání, jako typické příklady lze uvést akvizici, fúzi, přeměnu či rozdělení. (Skálová, 2019)

První z popsaných forem je akvizice. Jedná se o termín, který je ze všech nejobecnější. Akvizice jsou z velké míry prováděny ze strategických, organizačních či taktických cílů. Obecně se jedná o proces, kdy jedna společnost získá kontrolu nad druhou společností. V praxi se může jednat o skoupení majoritního podílu akcií cílové společnosti a převzetí může být přátelské či nepřátelské. (Skálová, 2019)

Druhým typem je fúze. *„Jedná se o proces, ve kterém zaniká jedna nebo více společností a její/jejich jmění přebírá právní nástupce, který již existuje nebo fúzí vzniká.“* Zvolené společnosti tedy splynou pod jednu společnou právní osobnost. (Skálová, 2019)

5.1 Výhody a nevýhody právnických osob oproti osobám fyzickým

Podnikatel jako OSVČ může z důvodu růstu a prosperity své živnosti přejít na jednu z forem právnických osob. V tomto případě je doporučena forma společnosti s ručením omezeným. Jedná se o komplikovaný proces a je zde zapotřebí dodržovat postupy, zejména z daňového a právního hlediska. Přejít na právnickou osobu s sebou nese řadu výhod, ale i nevýhod. (Hlaváč, 2018)

Jednou z výhod je **méně riskantní ručení** za podnikání společnosti. Živnostník před změnou podnikání musel ručit za všechny své dluhy jak majetkem společnosti, tak i svým soukromým majetkem. Pokud se OSVČ přemění na právnickou osobu, riziko ručení se zmenší. Za dluhy ručí pouze majetkem, které byly do společnosti investovány a ze zákona

patří do jejího majetku. Další výhodou je **převoditelnost na další osoby**. Pokud OSVČ podniká a chce svou živnost prodat, vzniknou obtíže. K nim se zejména řadí oprávnění k vykonání činnosti, které prodejem na kupujícího nepřechází a musí si ho zřídit sám. Jedná se například o licenci, která souvisí s určitými regulovanými činnostmi. U odkoupení firmy jako právnické osoby, takovéto komplikace nenastávají. Veškerá práva či licence jsou spojená se jménem firmy, a proto je odkup jednodušší. S právnickou osobou je pojí také termíny jako **důvěryhodnost a stabilita**. V porovnání vůči živnostníkovi je tato forma podnikání stabilnější. Například pokud fyzická osoba zemře je velice obtížné ji ve vedení živnosti nahradit. Jestliže hrozí zánik právnické osoby a její setrvání je podstatné pro daný obor, vypíše se výběrové řízení na vedení a podnik může i nadále setrvat. (Hlaváč, 2018)

V případě, že se OSVČ rozhodne pro převod na právnickou osobu, je s tím spojena i vyšší **administrativní náročnost**. U fyzické osoby je výhodou možnost uplatnit náklady paušálem, což je velice výhodné pro živnosti menšího rozsahu s malými náklady. U právnických osob jsou s podnikáním spojeny vysoké náklady což je velkou nevýhodou. Jako další nevýhodu lze u právnických osob uvést **delší zpracování zisku**. Pokud PO vytvoří během roku zisk, musí projít schválením nejvyššího orgánu společnosti, s tím se váže i vyšší administrativní náročnost. Oproti tomu FO může vést daňovou evidenci či uplatnit výdaje paušálem. Tím se zisk stává více flexibilní pro podnikatele a může volně nakládat se vzniklými peněžními prostředky. (Hlaváč, 2018)

Problematika převodu FO na PO bude v následujícím textu znázorněna a vysvětlena na společnosti s ručním omezeným. Jedná se o formu, která je pro převod nejvhodnější a její založení je jednodušší než u jiných forem podnikání.

5.2 Převod prodejem jednotlivých částí majetku

Jedním ze způsobů, jak převést OSVČ na osobu právnickou je pomocí převodu prodejem jednotlivých částí majetku. Pro fyzickou osobu je to daňově výhodný a jednoduchý způsob. Prvním krokem pro tento způsob je založení nové formy podnikání. Právě do nové s.r.o. podnikatel odprodá vybraný majetek a zbylý ponechá v soukromém vlastnictví. Majetek, který fyzická osoba může převést prodejem jsou například zásoby, dlouhodobý majetek či pohledávky. Závazky převést nelze, živnostník je musí uhradit sám. (Děrgel, 2020, Pelikánová, 2018)

Nevýhodou tohoto převodu je, že se každá položka musí převést jednotlivě a práva a povinnosti, které byly spojené s živností převést nelze. Další nevýhodou je, že nově vzniklá s.r.o. musí zajistit dostatek finančních prostředků. Při vzniku společnosti je dobré nechat převedený majetek ocenit znalcem, aby byla hodnota základního kapitálu stanovena přesně. Po odprodání veškerého majetku OSVČ nemusí zaniknout, ale je lepší ji zrušit. Může zde totiž vzniknout zákaz konkurence a ten je dle ZOK zakázán. Tento rozpor může vzniknout díky shodě zakladatele a provozovatele dané činnosti se stejným předmětem. (Děrgel, 2020; Pelikánová, 2018)

Daňové a účetní aspekty pro převod prodejem

Z pohledu FO se jedná o příjem z prodeje zvolených částí majetku. Tyto příjmy zvyšují základ daně z příjmů FO. V tomto případě může živnostník uplatnit daňově uznatelný náklad, který reprezentuje zůstatkovou či pořizovací cenu odprodaného majetku. K daňově uznatelným nákladům nelze řadit cenu pozemků, cenných papírů či pohledávek. Z pohledu nově založené společnosti s ručením omezeným zahajuje odepisování majetku z pořizovací ceny odkoupeného majetku. Velkou nevýhodou této přeměny je, že tyto transakce podléhají DPH. Zde existuje možné řešení, že si nově vzniklá společnost s ručením omezeným uplatní nárok na odpočet jako při klasickém nákupu zboží. (Děrgel, 2020; Pelikánová, 2018)

Z účetního hlediska jde ze strany fyzické osoby o klasický prodej majetku. V případě FO se vyskladnění majetku zaúčtuje v zůstatkové ceně, ve které je majetek evidován na příslušném majetkovém účtu. Ze strany nově vzniklé s.r.o. se jedná o obvyklé pořízení majetku za úplatu. Tato účetní operace bude zaúčtována v pořizovacích cenách majetku, které jsou stanovené ve smlouvách o koupi. (Děrgel, 2020; Pelikánová, 2018; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

5.3 Převod vkladem obchodního závodu

Další možností, jak převést živnostenské podnikání na novou společnost s ručením omezeným je možnost vkladu obchodního závodu do základního kapitálu společnosti. Dle občanského zákoníku lze definovat obchodní závod jako: „...*je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 502; Boháček, 2018)

Vklad závodu představuje nepeněžitý vklad a musí být vždy oceněn znalcem. Právě ocenění je jednou z nevýhod tohoto převodu, protože zvyšuje jak náklady, tak prodlužuje celkovou dobu převodu. Oproti tomu výhodou převodu je bezplatnost vkladu díky čemuž s.r.o. nemusí členit jiné finanční prostředky. (Sinecký, 2015)

Živnostník může některé položky z převáděného majetku vyjmout. Podmínkou je, aby charakter obchodního závodu zůstal zachovaný a neporušený dle zákona. Společnost s ručením omezeným nemusí fungovat před touto přeměnou. Prováděný vklad závodu se přemění do základního kapitálu nové společnosti a po zapsání do obchodního rejstříku vzniká s.r.o. s velmi silným základním kapitálem. Jedná-li se o vklad do fungující a existující společnosti s ručením omezeným, jednalo by se o dodatečné zvýšení základního kapitálu. Tuto změnu je zapotřebí zapsat do obchodního rejstříku. Převod vkladem obchodního závodu je jeden z nejplynulejších způsobů převodu živnostníka na obchodní společnost. Jedná se o převod veškerého majetku, závazků, pohledávek či zaměstnanců, které souvisí s podnikáním. Veškeré uzavřené smlouvy, ať už úvěrové nebo pracovněprávní automaticky přechází na novou společnost. Není tedy zapotřebí řešit smlouvy jednotlivě. Veřejnoprávní závazky fyzická osoba převést nesmí a musí je uhradit zcela sama. (Děrgel 2020; Boháček, 2018; Šebestíková, 2011)

Daňové a účetní aspekty převodu vkladem obchodního závodu

Z pohledu nové společnosti s ručením omezeným je podstatné, aby byl vložený obchodní závod pečlivě zanesen do účetnictví. Jedná-li se o prvotní vklad základního kapitálu, ještě před samotným vznikem s.r.o. K zaúčtování se využije rozvažného účtu 701 Počáteční účet rozvažný a strana Dal účtu 411 Základní kapitál. Jestliže se jedná o způsob navýšení současného základního kapitálu, je před samotným zápisem do obchodního rejstříku zapotřebí použít stranu Dal účtu 419 Změny základního kapitálu, a souvztažně je využít například účet 353 Pohledávky za upsaný základní kapitál. (Sinecký, 2015) Jestliže se do nové s.r.o. vkládá majetek, je zapotřebí jej zaúčtovat na stanovené majetkové účty. Jedná-li se o vklad spojený se závazky či pohledávkami je zapotřebí provést souvztažný zápis do třetí zúčtovací třídy Zúčtovací vztahy. (Sinecký, 2015)

Při převodu majetku na právnickou osobu zůstanou fyzické osobě pouze veřejnoprávní závazky a nově nabytý podíl ve společnosti s ručením omezeným. Jestliže OSVČ vede účetnictví, je zapotřebí vydaný majetek zaúčtovat na stranu Dal daných majetkových účtů a souvztažně na stranu Má dáti účtu 378 Jiné pohledávky. Následně je zapotřebí zaúčtovat

nově nabytý podíl v s.r.o. Účetní operaci podnikatel provede až po zápisu vkladu do obchodního rejstříku, a to pomocí účtů ve skupině Dlouhodobý finanční majetek. (Šebestíková, 2019) Tato transformace pro fyzickou osobu nepředstavuje žádný příjem, a proto tyto účetní operace nepodléhají dani z příjmů FO. Podnikatel si musí dát pozor, aby nedocházelo ke dvojímu odepisování u jednoho majetku. Z tohoto důvodu pokračuje právnická osoba v daňovém odepisování ze stejného bodu, kde jej jako fyzická osoba přerušila. Platí zde možnost uplatnění poloviny ročního odpisu, ale pouze v roce, kdy došlo k převodu majetku. První polovinu si může uplatit osoba fyzická a druhou osoba právnická. (Švalbach a Bürger, 2020) V problematice DPH je výhodou, že tento převod vkladem nepodléhá DPH. Ale pokud byla fyzická osoba plátcem DPH, právnická osoba se dle ZDP musí stát plátcem také. (Děrgel, 2020)

5.4 Převod vkladem jednotlivých částí majetku

U tohoto způsobu transformace je majetek OSVČ vkládán jednotlivě. Tento způsob lze uskutečnit ještě před založením nové společnosti s ručením omezeným. Pomocí vkladů vytvořit základní kapitál nebo následně základní kapitál postupně navyšovat. Je tedy možné, aby živnostník převedl určitý podíl majetku do společnosti a nadále pokračoval v podnikání v nové právní formě. Existuje možnost majetek vložit již do existující společnosti a tím tak získat podíl na cizí společnosti. Výhodou této transformace je, že právnická osoba nemusí za nové vklady platit. Díky tomu fyzická osoba nemusí odvádět daň z příjmů. Opětovnou nevýhodou je nutnost ocenění vloženého majetku znalcem. (Děrgel, 2020) Fyzická osoba musí uhradit své závazky a dluhy sama, nelze je převést do vlastnictví PO. Další nevýhodou tohoto způsobu transformace je, že s vkladem se automaticky nepřevádí zaměstnanecké smlouvy, které fyzická osoba uzavřela. Je tedy zapotřebí stávající pracovní poměry se zaměstnanci ukončit a právnická osoba musí uzavřít s pracovníky nové smlouvy. (Děrgel, 2020)

Daňové a účetní aspekty transformace vkladem jednotlivých částí majetku

Pokud fyzická osoba využije tohoto způsobu transformace jsou jednotlivé vklady považovány za zdanitelné plnění s čímž souvisí jejich návaznost na DPH. Fyzická osoba může uplatnit odpočet daně z přidané hodnoty jako při nákupu. Díky čemuž fyzické osobě vznikne povinnost uhradit vypočtenou částku DPH a přesně o tuto částku navýší hodnotu vkladu. Ve společnosti s ručením omezeným se zvýší základní kapitál právě o částku

DPH a vznikne pohledávka k DPH, kterou je zapotřebí zaúčtovat na stranu Má dáti účtu 343 – Daň z přidané hodnoty. (Šebestíková, 2019)

Účetní aspekty v tomto způsobu transformace jsou shodné jako u převodu vkladem obchodního závodu. I zde je zapotřebí ohodnotit vklady pomocí znalce. Do nové společnosti nelze převést závazky a díky tomu se cena nabývaného podílu nesníží. (Děrgel, 2020)

6 Porovnání účetní a daňové problematiky právních forem v rámci EU

Tato kapitola bude věnována komparaci nejčastějších forem podnikání v zahraničních zemích. Konkrétně se jedná o společnost s ručením omezeným a akciovou společnost, včetně srovnání daňových a účetních problematik, které se pojí s podnikáním. Pro komparaci byly do této kapitoly zvoleny země jako je Spolková republika Německo, Španělské království a Maďarská republika. Zvoleny byly záměrně jelikož se jedná o evropské země, které jsou od České republiky odlišné jak velikostí, tak zvyky.

6.1 Maďarská republika

Nejvíce používanou právní formou v Maďarsku je obdoba české společnosti s ručením omezeným. Zde je to nejběžnější forma podnikání a je nazývána „*Korlátolt felelőségi társaság neboli Kft.*“ Společným znakem, který má Kft a s.r.o. je podmínka, aby společnost byla založena minimálně jedním společníkem či jednatelem. Maďarská forma podnikání má stanoveno, že členové či orgány společnosti nemusí mít trvalý pobyt v Maďarsku. Ovšem je povinnost mít v této zemi označené sídlo společnosti a také pověřenou osobu k přebírání pošty. Pro tuto osobu slouží označení „*postovní agent.*“ Oproti české formě, kde je stanoven základní kapitál o velikosti 1 Kč, Kft má stanovenou velikost základního kapitálu na 3.000.000 maďarských forintů (HUF) a musí být splacena alespoň polovina ZK. Pokud chce podnikatel založit společnost v Maďarské republice, musí splnit podmínku vedení bankovního účtu v Maďarsku a být osobně při jeho založení. (Parker & Hill, 2021)

Druhou nejvíce používanou formou je společnost „*Részvénytársaság*“, ta je obdobou české akciové společnosti. Základní podmínkou pro založení v Maďarsku je vložit základní kapitál o 5.000.000 HUF. Tato částka je rozdílná od podmínky u české a.s. Další podmínka je stanovena u podílů, jejich výše je libovolná, ale částka musí být dělitelná 10.000 HUF. Oproti tomu v české a.s. výše podílů není omezena vůbec. (Parker & Hill, 2021)

Daňová problematika pro daň z příjmů PO je v Maďarské republice stanovena pro veškeré veřejné a privátní podniky stvořené dle obchodního práva. Stejně jako v ČR i zde je možnost ztrátu, která společnosti vznikla, přesunout do dalších let. Od roku 2014 je

tato možnost přesunu neomezená, ale může se přesunout jen hodnota do 50 % dosaženého zdanitelného příjmu v daném hospodářském období. Daň z příjmů právnických osob se odvíjí od hodnoty obratu, kterého společnost dosáhla. Pokud má společnost obrat za hospodářský rok, který je stejný jako hospodářský rok v ČR, nižší než 500 mil. HUF činí sazba daně 9 %. Jestliže je obrat vyšší než 500 mil. HUF, změní se sazba na 19 %. Oproti tomu v České republice je stanovena pouze jedna fixní sazba pro daň z příjmů PO, tedy 19 %. (Široký, 2018; Worldwide Tax Summaries, 2022)

Účetní problematika je řešena obdobně jako v České republice. V Maďarsku je účetnictví spravováno zákonem Zákon z roku 2000 – C zákon o účetnictví. Využívá se podvojného zápisu, rozdílem jsou změněná čísla účtů, která tato země využívá. V maďarském účetním systému se stejně jako v českém účetním systému využívají účtové třídy 0 až 9. Velkým rozdílem oproti ČR je, že účtové třídy 5, 6, 7 a 8 jsou využívány výhradně pro náklady a jejich druhové členění. Dalším rozdílem je využití 0 třídy pro podrozvahové účty. (Klepáčová, 2013)

6.2 Spolková republika Německo

Ve Spolkové republice Německo je nejvyužívanější formou pro podnikání Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH). Jedná se o formu, kterou lze přirovnat ke společnosti s ručením omezeným. Oproti české formě jsou stanoveny přísnější podmínky pro založení. Zároveň je určen minimální vklad o velikosti 25.000 EUR a minimální vklad do společnosti od společníka je stanoven částkou 100 EUR. Obdobný je počet zakladatelů, který je stanoven na 1 zakladatele. Společníci ručí obdobně jako v ČR jen do výše vložených vkladů. Obdobný je i postup pro založení, kdy je nutné novou společnost zapsat do obchodního rejstříku, což vede k jejímu právnímu vzniku. (Enterprise Europe Network Liberec, 2021)

Stejně jako v Maďarské republice je i druhou nejvíce používanou formou obdoba akciové společnosti. Ve Spolkové republice Německo je nazývána Aktiengesellschaft (AG). V komparaci s českou formou je zde stanovena výše základního kapitálu na 50.000 EUR, což je oproti české a.s. méně. V tomto případě se německá forma a.s. od české odlišuje povinným vkladem do zákonného rezervního fondu. Minimální vklad je 5 % z ročního zisku. Do fondu se vkládá pouze do chvíle, kdy jeho hodnota dosáhne 10 % základního kapitálu. Podobně jako u české a.s. i zde je povinnost zapsat novou společnost do obchodního rejstříku. (Enterprise Europe Network Liberec, 2021)

Daň z příjmů právnických osob platí společnosti z celkového zisku. V tomto případě německá legislativa umožňuje přesunout ztrátu, ale jen do výše 1 mil. EUR a může být převedena o 1 rok zpět. Pokud je zjištěna jakákoli jiná ztráta, může být také převedena do dalších let, ale pod podmínkou, že její výše bude do částky 60 % z čistého zisku. Sazba daně z příjmů PO ve Spolkové republice Německo je stanovena na 15 %. Ovšem při rozdělení zisku například ve společnostech AG a GmbH, spadají podíly k srážkové dani ve výši 25 %. (Široký, 2018)

Účetní problematika je ve Spolkové republice Německo je upravena pomocí Obchodního zákoníku, IAS/IFRS a Německé rady pro účetní standardy. V České republice se zůstatky na účtech značí zkratkami MD a D, počáteční stavy pomocí zkratk PS a konečné stavy KS. V SRN se počáteční stavy účtů značí AB a konečné stavy EB. Strany účtů se označují S (Soll) a H (Haben). Jak v českém, tak německém účetnictví se účty dělí na aktivní a pasivní. Ovšem v účetní osnově jsou účtové skupiny děleny jinak než v ČR. (Herejk, 1998) Jedním z rozdílů oproti přísnějšímu vedení účetnictví v ČR je, že v Německu podle obchodního práva není zapotřebí provádět účetní operaci, která s účetní akcí souvisí. Jako příklad lze uvést neúčtování o kurzových rozdílech ze zemí s cizí měnou. (Epravo.cz, 2012)

6.3 Španělské království

I ve Španělsku je velice rozšířená forma společnosti s ručením omezeným, ale i akciové společnosti či komanditní společnosti. Ve Španělsku existují dvě formy, které jsou podobné s.r.o. První forma je společnost s ručením omezeným (S.L.), zde musí být složen základní kapitál o minimální částce 3.000 EUR a může ji založit jen jeden zakladatel. Druhá forma společnosti s ručením omezeným je S.L.N.E., kde minimální základní kapitál musí být složen v hotovosti a pohybuje se v rozmezí od 3.000 – 120.000 EUR. Založena může být jedním až pěti společníky. Rozdíly oproti české formě s.r.o. jsou patrné ve velikosti základního kapitálu, v ČR je stanoven na 1 Kč. Počet zakladatelů je obdobný jako v České republice, kde je nastavena dolní hranice ve formě jednoho zakladatele, ale jejich celkový počet omezen není. (KrestonGlobal.com, 2022)

Forma akciové společnosti je v této zemi více vhodná pro větší podnikatelské subjekty. Existuje zde podmínka minimální hodnoty základního kapitálu, který je nižší než u formy a.s. v ČR a jedná se 60.000 EUR. (KrestonGlobal.com, 2022; Česká spořitelna, 2020)

Dani ze zisků korporací, tedy k dani z příjmů právnických osob spadají všechny společnosti, které mají provozovnu ve Španělsku a jsou rezidenty. Dále sem lze zahrnout veškeré společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti či jiné fondy. I v tomto případě je možné základ daně snížit o daňovou ztrátu. Tu lze uplatnit v dalších letech neomezeně, pod podmínkou že bude uplatněna do výše 70 % ze zdanitelného příjmu. Sazba daně je stanovena na 25 %. Nově založené společnosti mohou využít sníženou sazbu daně 15 % a to po dobu 2 let. (Široký, 2018)

Ve Španělském království je účetnictví popsáno dle Obchodního zákoníku. Legislativa Plan general de contabilidad (PGC) udává základní účetní principy, které je zapotřebí dodržovat. Například aktuální princip, zákaz kompenzace či věrné zobrazení a jiné principy má české účetnictví stejné jako účetnictví španělské. Jedním z hlavních rozdílů je, že složky rozvahy se třídí na neoběžná a oběžná aktiva, a netřídí se podle likvidity jako v české rozvaze. Při sestavení přehledu o změnách v peněžních tocích se v ČR může využít jak přímé, tak nepřímé metody. Ve španělském výkaznictví pouze metoda nepřímá. (Ondroušková, 2015)

Závěr

Kvalifikační práce pojednávala o komparaci daňové a účetní specifikace jednotlivých právních forem podnikání. Témata zpracovaná v bakalářské práci napomohla k naplnění cílů definovaných v metodice kvalifikační práce. Tímto lze konstatovat, že práce vystihla všechna potřebná témata, která pojednávala o této problematice. Součástí obsahu práce bylo srovnání daňových a účetních specifik právních forem podnikání v České republice a popis transformace fyzické osoby na osobu právnickou.

Ze získaných poznatků práce lze tvrdit, že obě formy typické pro podnikání, tedy fyzická i právnická osoba, mají své výhody ale i nevýhody. Zároveň nelze přesně stanovit, která z právních forem je pro danou podnikatelskou činnost přínosnější. Z teoretických poznatků získaných v prvních kapitolách práce byly následně porovnány právní formy podnikání a jejich daňová a účetní specifikace. Z této komparace vyplývá, že vedení a užití formy osobních společností je z pohledu ručení pro osobu podnikatele mnohem rizikovější. Z pohledu založení jsou však osobní společnosti jedny z nejméně komplikovaných forem podnikání.

Kapitálové společnosti, které jsou v českém podnikatelském prostředí více zastoupeny, jsou z pohledu založení komplikovanější. Jako příklad lze použít minimální hodnotu základního kapitálu u akciové společnosti. Právě díky těmto podmínkám je sníženo riziko a je zároveň zaručeno, že se do podnikání pustí podnikatel mající dostatečný kapitál pro rozběhnutí podnikatelského plánu.

Při komparaci zahraničních podnikatelských subjektů s podmínkami v ČR došla autorka k závěru, že ve vybraných zemích jsou podmínky založení podnikatelského subjektu náročnější. Při porovnání účetních specifik lze usoudit, že každá země má svá specifika, jako například jiné označení a použití účtových tříd. Základy účetnictví jsou i přesto ve vybraných evropských zemích stejné. Některé se stále ve svém účetním systému mohou i nadále zlepšovat. Jedna z vybraných zemí má sníženou sazbu daně v prvních letech podnikání, a tím více podporuje začínající společnosti. Lze konstatovat, že Česká republika se nachází ve středních hodnotách sazeb daní z příjmů právnických osob a území ČR je vhodné pro začínající podnikání.

Přínosem této práce bylo rozšíření terminologie a hlubší poznání problematiky spojené s podnikáním fyzických a právnických osob v České republice. Zároveň tato práce

autorku obohatila o nové poznatky týkající se přeměn fyzických osob na osobu právnickou. Kvalifikační práce poskytla možnost se částečně zaměřit na formy podnikání v zahraničí a na problematiku s tím spojenou.

Seznam použitých zdrojů

Internetové zdroje

Bartůšková Z. (2018). portal.POHODA.cz – *Které daně se týkají podnikatelů v ČR?* Dostupné 29.12.2021 z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/jak-zacit-podnikat/dane-a-pojistne/ktere-dane-se-tykaji-podnikatelu-v-cr/>

Boháček, P. (2018). epravo.cz - *Praktické otázky převodu obchodního závodu.* Dostupné 16.4.2022 z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prakticke-otazky-prevodu-obchodniho-zavodu-107774.html>

BusinessCentre.cz (2021a). *Veřejná obchodní společnost.* Dostupné 28.3.2022 z: <https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo-predpisy/formy-podnikani/verejna-obchodni-spolecnost/>

BusinessCentre.cz (2021b). *Komanditní společnost.* Dostupné 29.3.2022 z: <https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo-predpisy/formy-podnikani/komanditni-spolecnost/>

BusinessINFO.cz (2021a). *Daň z příjmů.* Dostupné 17.3.2022 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/dan-z-prijmu/#b5>

BusinessINFO.cz (2019b). *Obchodní korporace – založení a vznik.* Dostupné 27.3.2022 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/obchodni-korporace-zalozeni-a-vznik-ppbi/>

BusinessINFO.cz (2014c). *Obchodní korporace – zrušení.* Dostupné 30.3.2022 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/obchodni-korporace-zruseni-ppbi/7/>

BusinessINFO.cz (2019d). *Obchodní korporace – založení a vznik. Založení a vznik družstva.* Dostupné 5.4.2022 z: <https://www.businessinfo.cz/navody/obchodni-korporace-zalozeni-a-vznik-ppbi/7/>

Česká spořitelna. (2020). *Španělsko.* Dostupné 15.4.2022 z: https://www.crr.cz/wp-content/uploads/documents/2020/07/24/1595571601_2007_%C5%A0pan%C4%9Blsko_AMSP.pdf

ČSOB – Průvodce podnikáním (2020). *Komu se vyplatí paušální daň pro poplatníky?* Dostupné 20.2.2021 z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/pausalni-dan-pro-zivnostniky/>

Děrgel, M. (2020). DAUC.cz - *Otázky a odpovědi: Přechod OSVČ na s.r.o.* Dostupné 15.4.2022 z: <https://www.dauc.cz/clanky/8494/otazky-a-odpovedi-prechod-osvc-na-s-r-o>

Dlouhá P. (2017). Peníze.cz – *Jak založit živnost krok za krokem.* Dostupné 10.12.2021 z: <https://www.penize.cz/podnikani/328279-jak-zalozit-zivnost-krok-za-krokem>

Dlouhá P. (2017). Peníze.cz - *Mám záznam v rejstříku trestů a chci podnikat: Překážet nemusí ani těžké zločiny.* Dostupné 28.12.2021 z: <https://www.penize.cz/podnikani/322340-mam-zaznam-v-rejstriku-trestu-a-chci-podnikat-prekazet-nemusi-ani-tezke-zlociny>

Enterprise Europe Network Liberec. (2021). *Podnikání v Německu.* Dostupné 15.4.2022 z: <https://docplayer.cz/754883-Podnikani-v-nemecku-zakladani-podniku-podnikani.html>

- Epravo.cz. (2012). *Zajišťovací účetnictví podle německého práva*. Dostupné 16.4.2022 z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zajistovaci-ucetnictvi-podle-nemeckeho-prava-86863.html>
- Evropská komise (2021). *The Single Market Programme finances activities supporting a well-functioning, sustainable internal market*. Dostupné 10.12.2021 z: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/single-market-programme/overview_cs
- FINANCE.cz (2005). *Vše o komanditní společnosti*. Dostupné 29.3.2022 z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/46334-vse-o-komanditni-spolecnosti/>
- Finanční správa (2021). *Daň z příjmů – Paušální daň*. Dostupné 10.12.2021 z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>
- Fučíková, J. (2015). Uctovani.net – *Jak se účtuje výsledek hospodaření*. Dostupné 15.4.2022 z <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Jak-se-uctuje-vysledek-hospodareni&idc=51>
- Hlaváč, J. (2018). Právní rádce: měsíčník Hospodářských novin – *Převod podnikatelské činnosti z fyzické na právnickou osobu*. Dostupné 12.4.2022 z: https://www.tpa-group.cz/wp-content/uploads/sites/2/2018/12/Pravni_radce_str.28%E2%80%9312_18.pdf
- KrestonGlobal.com. (2022). *Podnikání ve Španělsku*. Dostupné 16.4.2022 z: <https://www.kreston.com/cs/doing-business-in/spain/>
- Mesec.cz (2021). *Paušální výdaje*. Dostupné 20.2.2021 z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/pausalni-vydaje/>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2018). *Průvodce živnostenským podnikáním*. Dostupné 5.3.2022 z: <https://mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/pruvodce-zivnostenskym-podnikanim/>
- Národní rozvojová banka (2021). *ENERG – BEZÚROČNÝ ÚVĚR NA ENERGETICKY ÚSPORNÉ PROJEKTY V PRAZE*. Dostupné 10.12.2021 z: <https://www.nrb.cz/produkt/energ/>
- OVĚŘOVAČ.cz (2022). *Druhy obchodních společností: Výhody a nevýhody*. Dostupné 8.4.2022 z: <http://www.overovac.cz/druhy-obchodnich-spolecnosti-vyhody-a-nevyhody>
- Parker & Hill. (2021). *Maďarsko – Zřízení společnosti v Maďarsku*. Dostupné 15.4.2022 z: <https://parkerhill.cz/maarsko-9/>
- Pelikánová, Š. (2018). Connect Economic Group.cz - *Jak převést OSVČ na s.r.o.?* Dostupné 16.4.2022 z: <https://www.connectgroup.cz/post/jak-prevest-osvc-na-sro>
- Podnikatel.cz (2018). *Jak vybrat živnost?* Dostupné 5.3.2022 z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jakou-vybrat-zivnost/>
- Portál.POHODA.cz (2014). *Zdanění zisků v osobních společnostech (v.o.s., k.s.)*. Dostupné 28.3.2022 z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdaneni-zisku-v-osobnich-spolecnostech-v-o-s-k-s/>
- Sinecký, F. (2015). portal.POHODA.cz - *Nepeněžitý vklad do společnosti*. Dostupné 15.4.2022 z: <https://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/finance-a-dane/nepenezity-vklad-do-spolecnosti/>

Šebestíková, V. (2019). Živnostník.cz - *Společnosti s ručením omezeným – změny vlastního kapitálu*. Dostupné 10.4.2022 z: <https://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/finance-a-dane/nepenezity-vklad-do-spolecnosti/>

Švalbach, M. & Bürger, J. (2020). epravo.cz - *Ze živnostníka společníkem, aneb daňové aspekty převodu podnikání fyzické osoby na společnost s ručením omezeným*. Dostupné 10.4.2022 z: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/ze-zivnostnika-spolecnikemanebdanove-aspekty-prevodu-podnikani-fyzicke-osoby-na-spolecnost-s-rucenim-omezenym-110753.html>

Živnostník.cz (2022). *Snížení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným*. Dostupné 30.3.2022 z: <https://www.zivnostnik.cz/33/snizeni-zakladniho-kapitalu-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVU4EvFyY4GKq9wt-obOnmoNKURrJfTGJxQmQ/>

Worldwide Tax Summaries. (2022). *Hungary – Corporate – Taxes on corporate income*. Dostupné 16.4. 2022 z: <https://taxsummaries.pwc.com/hungary/corporate/taxes-on-corporate-income>

Tištěné zdroje

Dvořáková, V., Pitterling, M. & Skalická, H. (2019). *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. (4. vyd.). Praha, Česko: Wolters Kluwer

Herejk, J. (1998). *Účetnictví v německy a anglicky mluvících zemích*. Praha: Codex Bohemia

Halgašová, T., Ircingová, J., Krechovská, M., Polívka, M., & Tluchoř, J. (2014). *Zahájení podnikání z různých úhlů pohledu*. Plzeň: Západočeská univerzita

Josková, L., Pravdová, M. & Dvořáková, E. (2018). *Nová společnost s ručením omezeným Právo – účetnictví – daně*. (3. vyd.). Praha, Česko: GRADA Publishing.

Klepáčová, K. (2013). *Analýza účetnictví a daní organizační složky firmy XY v Maďarsku*. (Bakalářská práce). Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, Česká republika. Dostupné 15.4.2022 z: <http://digilib.k.utb.cz/handle/10563/24182>

Kubátová, K. (2018). *Daňová teorie a politika*, (7.vydání), Praha: Wolters Kluwer str. 15. Dostupné z: <https://docplayer.cz/113359434-Danova-teorie-a-politika.html>

Maaytová, A., Pavel, J. & Ochrana, F. et al. (2015). *Veřejné finance v teorii a praxi*, Praha: Grada Publishing, str. 109

Mikoláš, Z. (2005). *Jak zvýšit konkurenceschopnost podniku: konkurenční potenciál a dynamika podnikání*. Praha: Grada Publishing

Moravec, T., & Andreisová, L. (2021). *Obchodní společnosti pohledem Corporate Governance*. Praha: Grada Publishing

Ondřej, J. a kol. (2019). *Zahájení podnikání: (právní, ekonomické, daňové, účetní aspekty)*. (2.vyd.). Praha, Česko: Wolters Kluwer

Ondroušková, E. (2015). *Komparace účetních systémů v České republice a Španělském království*. (Bakalářská práce). Masarykova univerzita, Fakulta ekonomicko – správní, obor finance, Česká republika. Dostupné 15.4.2022 z:

https://is.muni.cz/th/w9alx/Komparace_ucetnich_systemu_Ceske_republiky_a_Spanelskeho_kralovstvi.pdf

Skálová, J. (2019). *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností* (3.vyd.). Praha, Česko: Wolters Kluwer

Srpová, J. & Řehoř, V. (2010). *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada Publishing

Strouhal, J., Brychta, I., Bulla, M., Krupová, T., Kuchařová, I., Pilařová, I., Pšenková, Y., (2020). *Meritum Účetnictví podnikatelů 2020*. Praha, Česko: Wolters Kluwer

Široký, J. (2018). *Daně v evropské unii*. (7. vyd.). Praha: Leges

Taušl Procházková, P. & Horová, M. (2011). *Podnikatelská kultura a image podnikatele a jejich řízení*. Plzeň: Západočeská univerzita

Právní předpisy

Zákon č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 338/1992 Sb., České národní rady o dani z nemovitých věcí

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Zákon č. 563/1992 Sb., o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů

Seznam obrázků

Obr. 1: Dělení daní dle dopadu	12
Obr. 2: Schéma živnostenského podnikání v ČR	21
Obr. 3: Schéma podnikání právnických osob v ČR.....	30

Seznam použitých zkratek

aj.	A jiné
atd.	A tak dále
č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
Kč	Koruna Česká
Obr.	Obrázek
odst.	Odstavec
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
písm.	Písmeno
PO	Právnícká osoba
Sb.	Sbírka
tj.	To je
tzv.	Tak zvané
v.o.s.	Veřejná obchodní společnost
veř.obch.spol	Veřejná obchodní společnost
ZD NV	Zákon o dani z nemovitých věcí
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZoÚ	Zákon o účetnictví
ZOK	Zákon o obchodních korporacích
ŽÚ	Živnostenský úřad

Seznam příloh

Příloha A: Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele

Příloha A: Vzor pevných desek bakalářské práce

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

- Účtová třída 0 - DLOUHODOBÝ MAJETEK**
- 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
 - 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
 - 013 - Software
 - 014 - Ostatní ocenitelná práva
 - 015 - Goodwill
 - 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
 - 02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
 - 021 - Stavby
 - 022 - Hmotné movité věci a jejich soubory
 - 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
 - 026 - Dospělá zvířata a jejich skupiny
 - 029 - Jiný dlouhodobý hmotný majetek
 - 03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný
 - 031 - Pozemky
 - 032 - Umělecká díla a sbírky
 - 04 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
 - 041 - Porizování dlouhodobého nehmotného majetku
 - 042 - Porizování dlouhodobého hmotného majetku
 - 043 - Porizování dlouhodobého finančního majetku
 - 05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
 - 051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
 - 052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
 - 053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek
 - 06 - Dlouhodobý finanční majetek
 - 061 - Podíly v ovládaných a řízených osobách
 - 062 - Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem
 - 063 - Ostatní cenné papíry a podíly
 - 065 - Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
 - 066 - Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládaná osoba
 - 067 - Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv
 - 068 - Ostatní zápůjčky a úvěry
 - 069 - Jiný dlouhodobý finanční majetek
 - 07 - Opravky k dlouhodobému nehmotnému majetku
 - 072 - Opravky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
 - 073 - Opravky k softwaru
 - 074 - Opravky k ocenitelným právům
 - 075 - Opravky ke goodwillu
 - 079 - Opravky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku
 - 08 - Opravky k dlouhodobému hmotnému majetku
 - 081 - Opravky ke stavbám
- Účtová třída 1 - ZÁSOBY**
- 11 - Materiál
 - 111 - Pořízení materiálu
 - 112 - Materiál na skladě
 - 119 - Materiál na cestě
 - 12 - Zásoby vlastní činnosti
 - 121 - Nedokončená výroba
 - 122 - Položky
 - 123 - Výrobky
 - 124 - Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny
 - 13 - Zboží
 - 131 - Perizemí zboží
 - 132 - Zboží na skladě a v prodejnách
 - 139 - Zboží na cestě
 - 15 - Poskytnuté zálohy na zásoby
 - 151 - Poskytnuté zálohy na materiál
 - 152 - Poskytnuté zálohy na zvířata
 - 153 - Poskytnuté zálohy na zboží
 - 19 - Opravné položky k zásobám
 - 191 - Opravná položka k materiálu
 - 192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
 - 195 - Opravná položka k polotovárám
 - 194 - Opravná položka k výrobkům
 - 195 - Opravná položka k mladým a ostatním zvířatům a jejich skupinám
 - 196 - Opravná položka ke zboží
- Účtová třída 2 - KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY**
- 21 - Peněžní prostředky v pokladně
 - 211 - Pokladna
 - 213 - Ceniny
 - 22 - Peněžní prostředky na účtech
 - 221 - Bankovní účty
 - 23 - Krátkodobé úvěry
 - 231 - Krátkodobé úvěry
 - 232 - Eskontní úvěry
 - 24 - Krátkodobé finanční výpomoci
 - 241 - Emitované krátkodobé dluhopisy
 - 249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci
 - 25 - Krátkodobý finanční majetek
 - 251 - Majetkové cenné papíry k obchodování
 - 252 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly
 - 253 - Dluhové cenné papíry k obchodování
 - 255 - Vlastní dluhopisy
 - 256 - Dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku držané do splatnosti
 - 257 - Ostatní cenné papíry
 - 259 - Porizování krátkodobého finančního majetku
 - 26 - Převody mezi finančními účty
 - 261 - Peníze na cestě
 - 29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku
 - 291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 - ZŮČTOVACÍ VZTAHY

 - 31 - Poblédávky (krátkodobé i dlouhodobé)
 - 311 - Odběrné
 - 313 - Poblédávky za uskóvaném cenné papíry
 - 314 - Poskytnuté provozní zálohy
 - 315 - Ostatní poblédávky
 - 32 - Závislosti (krátkodobé)
 - 321 - Dodavatelé
 - 322 - Směnky k úhradě
 - 324 - Přijaté provozní zálohy
 - 325 - Ostatní závislosti
 - 33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
 - 331 - Zaměstnanci
 - 333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům
 - 335 - Poblédávky za zaměstnanci
 - 336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
 - 34 - Zúčtování daní a dotací
 - 341 - Daně z příjmů
 - 342 - Ostatní přímé daně
 - 343 - Daně z přidané hodnoty
 - 345 - Ostatní daně a poplatky
 - 346 - Donace ze státního rozpočtu
 - 347 - Ostatní donace
 - 349 - Spojovací účet k DPH
 - 35 - Poblédávky za společnost
 - 351 - Poblédávky - ovládaná nebo ovládaná osoba
 - 352 - Poblédávky - podstatný vliv
 - 353 - Poblédávky za upsatý základní kapitál
 - 354 - Poblédávky za společnosti při úhradě ztráty
 - 355 - Ostatní poblédávky za společnosti obchodní korporace
 - 358 - Poblédávky ke společným společnostem
 - 36 - Závislosti ke společným
 - 361 - Závislosti - ovládaná nebo ovládaná osoba
 - 362 - Závislosti - podstatný vliv
 - 364 - Závislosti ke společným při rozdělování zisku
 - 365 - Ostatní závislosti ke společným obchodní korporace
 - 366 - Závislosti ke společným a členům družstva ze závislosti činnosti
 - 367 - Závislosti z upsatých nesplacených cenných papírů a vkladů
 - 368 - Závislosti ke společným společnostem
 - 37 - Jiné poblédávky a závazky
 - 371 - Poblédávky z prodeje závodu
 - 372 - Závislosti z koupě závodu
 - 373 - Poblédávky a závazky z peněžních termínových operací
 - 374 - Poblédávky z nájmu a pachtu
 - 375 - Poblédávky z emitovaných dluhopisů
 - 376 - Nakoupené opce
 - 377 - Prodané opce
 - 378 - Jiné poblédávky
 - 379 - Jiné závazky

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

38 - Přechodné účty aktiv a pasiv	473 - Emitované dluhopisy	552 - Tvorbou a zúčtováním zákonných rezerv podle zvláštních právních předpisů	601 - Tržby za vlastní výrobky
381 - Náklady příštích období	474 - Závazky z nájmu a pachtu	554 - Tvorbou a zúčtováním ostatních rezerv	602 - Tržby z prodeje služeb
382 - Komplexní náklady příštích období	475 - Dlouhodobé přijaté zálohy	555 - Tvorbou a zúčtováním komplexních nákladů příštích období	604 - Tržby za zboží
383 - Výdaje příštích období	478 - Dlouhodobé smlouvy k úhradě	557 - Zúčtování oprávek k oceňovacímu rozlihu k nabývanému majetku	64 - Jiné provozní výnosy
384 - Výnosy příštích období	48 - Odložený daňový závazek a pohledávka	558 - Tvorbou a zúčtováním zákonných opravných položek v provozní činnosti	641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
385 - Příjmy příštích období	481 - Odložený daňový závazek a pohledávka	559 - Tvorbou a zúčtováním opravných položek v provozní činnosti	642 - Tržby z prodeje materiálu
388 - Dobudné účty aktivní	49 - Individuální podnikatel	56 - Finanční náklady	644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
389 - Dobudné účty pasivní	491 - Účet individuálního podnikatele	561 - Prodané cenné papíry a poctily	646 - Výnosy z odepsaných pohledávek
39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování	Účtová třída 5 - NÁKLADY	562 - Úroky	647 - Mimořádné provozní výnosy
391 - Opravná položka k pohledávkám	50 - Spotřebované nákupy	563 - Kursové ztráty	648 - Ostatní provozní výnosy
395 - Vnitřní zúčtování	501 - Spotřeba materiálu	564 - Náklady z přecenění cenných papírů	66 - Finanční výnosy
398 - Spojovací účet při sdružení	502 - Spotřeba energie	565 - Náklady z finančního majetku	661 - Tržby z prodeje cenných papírů a poctily
Účtová třída 4 - KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	503 - Sportiška ostatních neskladovatelných dodávek	566 - Náklady z derivátových operací	662 - Úroky
41 - Základní kapitál a kapitálové fondy	504 - Prodané zboží	567 - Mimořádné finanční náklady	663 - Kursové zisky
411 - Základní kapitál	51 - Služby	568 - Ostatní finanční náklady	664 - Výnosy z přecenění cenných papírů
412 - Akzo	511 - Opravy a udržování	569 - Manka a škody na finančním majetku	665 - Výnosy z finančního majetku
413 - Ostatní kapitálové fondy	512 - Cestovné	57 - Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti	666 - Výnosy z derivátových operací
414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	513 - Náklady na reprezentaci	574 - Tvorbou a zúčtováním finančních rezerv	667 - Mimořádné finanční výnosy
416 - Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací	518 - Ostatní služby	579 - Tvorbou a zúčtováním opravných položek ve finanční činnosti	668 - Ostatní finanční výnosy
417 - Rozdíly z přeměn obchodních korporací	52 - Osobní náklady	58 - Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	69 - Převodové účty
418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací	521 - Mzdové náklady	581 - Změna stavu nesokonečné výroby	697 - Převod provozních výnosů
419 - Změny základního kapitálu	522 - Příjmy společníků a členů družstva ze zvláštní činnosti	582 - Změna stavu polotovaru	698 - Převod finančních výnosů
42 - Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření	523 - Odměny členům orgánů obchodních korporací	583 - Změna stavu výrobků	699 - Výnosy hospodářských středisek
421 - Rezervní fondy	524 - Základní sociální a zdravotní pojištění	584 - Změna stavu zvířat	Účtová třída 7 - ZÁVĚROVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY
422 - Nedělitelný fond	525 - Ostatní sociální pojištění	585 - Aktivace materiálu a zboží	70 - Účty rozvahové
423 - Statutární fondy	526 - Zdravotní a sociální poj. individuálního podnikatele	586 - Aktivace vnitropodnikových služeb	701 - Počáteční účet rozvahový
424 - Ostatní fondy ze zisku	527 - Základní sociální náklady	587 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	702 - Konečný účet rozvahový
426 - Jiný výsledek hospodářství minulých let	528 - Ostatní sociální náklady	588 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	71 - Účet zisků a ztrát
428 - Nerozdělený zisk minulých let	53 - Daně a poplatky	59 - Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daně z příjmů	710 - Účet zisků a ztrát
429 - Neuhrazená zrušená minulých let	531 - Daně smluční	591 - Daně z příjmů splatná	75 až 79 - Podrozvahové účty
43 - Výsledek hospodářství	532 - Daně z nemovitých věcí	592 - Daně z příjmů odložená	Účtová třída 8 a 9 - VNITROPODNIKOVÉ ÚČETNICTVÍ
431 - Výsledek hospodářství ve schvalovacím řízení	533 - Daně a poplatky	593 - Tvorbou a zúčtováním rezerv na daně z příjmů	80 - Účty rozvahové
432 - Zůhoby na poctily na zisku	534 - Zásadotvá cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	595 - Dodatečné odvody daně z příjmů	90 - Účty rozvahové
45 - Rezervy	542 - Prodaný materiál	596 - Převod poctily na výsledek hospodářství společněčinným	91 - Účty rozvahové
451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů	543 - Diary	597 - Převod provozních nákladů	92 - Účty rozvahové
453 - Rezerva na daně z příjmů	544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení	598 - Převod finančních nákladů	93 - Účty rozvahové
459 - Ostatní rezervy	545 - Ostatní pokuty a penále	599 - Manka a škody z provozní činnosti	94 - Účty rozvahové
46 - Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím	546 - Odpis pohledávek	55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti	95 - Účty rozvahové
461 - Dlouhodobé úvěry	547 - Mimořádné provozní náklady	551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného	96 - Účty rozvahové
47 - Dlouhodobé závazky	548 - Ostatní provozní náklady	552 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného	97 - Účty rozvahové
471 - Dlouhodobé závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	549 - Manka a škody z provozní činnosti	553 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného	98 - Účty rozvahové
472 - Dlouhodobé závazky - podstatný vliv	55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti	554 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného	99 - Účty rozvahové

Abstrakt

Kadeřábková, A. (2022). *Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání* (Bakalářská práce). Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: živnosti, obchodní společnosti, účetní specifika, daně z příjmů, transformace, zahraniční formy podnikání

Kvalifikační práce je zpracována na téma „Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání.“ Práce je složena z teoretické části, kterou lze dělit na několik částí. První oddíl práce popisuje problematiku podnikání, specifikuje osobu podnikatele a příklady daní, které se mohou být spojeny s podnikáním. Druhá část detailně charakterizuje popis fyzické osoby jako živnostníka, a také popis osoby právnické, včetně popisu daňové problematiky. Třetí úsek se detailně zaměřuje na popis forem právnických osob a s tím spojenou daňovou a účetní problematiku. Čtvrtá část popisuje výběr způsobů přeměn fyzické osoby na osobu právnickou. Včetně charakteristiky základní účetní a daňové oblasti spojené s přeměnou. Poslední úsek se okrajově věnuje komparaci forem podnikání u tří vybraných zemích v evropské unii, společně s popisem základní daňové a účetní oblasti. V závěru práce jsou shrnuty poznatky, kterých bylo docíleno zpracováním této kvalifikační práce.

Abstract

Kadeřábková, A. (2022). *Tax and accounting specifics of individual legal forms of business* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: trade, business companies, accounting specifics, income taxes, transformations, foreign forms of business

The qualification thesis is elaborated on the topic "Tax and accounting specifics of individual legal forms of business." The thesis consists of a theoretical part, which can be divided into several parts. The first section describes the issue of business, specifies the person of the entrepreneur and examples of taxes that may be associated with business. The second part describes in detail the description of a natural person as a self-employed person, as well as a description of a legal entity, including a description of tax issues. The third section focuses in detail on the description of the forms of legal entities and the related tax and accounting issues. The fourth part describes the choice of methods of transformation of a natural person into a legal person. Including the characteristics of the basic accounting and tax area associated with the conversion. The last section deals marginally with the comparison of forms of business in three selected countries in the European Union, together with a description of the basic tax and accounting area. At the end of the work are summarized the findings that were achieved by processing this qualification work.